

Skattabæklingur 2016

Upplýsingar um skattamál
einstaklinga og rekstraraðila
2015/2016

01 Atvinnurekstur

1	Opinber gjöld 2016 vegna ársins 2015	5
1.1	Tekjuskattur	5
1.2	Aðrir skattar	5
1.3	Fyrirframgreiðsla	5
1.4	Tryggingagjald	6
2	Mótframlag atvinnurekenda í lífeyrissjóði	6
2.1	Greiðslur í starfsendurhæfingarsjóð VIRK	6
3	Fyrningar og niðurfærsla eigna	6
3.1	Lausafé	6
3.2	Aðrar fyrnanlegar eignir	6
4	Söluhagnaður varanlegra rekstrarfjármuna	7
4.1	Söluhagnaður eigna sem heimilt er að fyrna	7
4.2	Söluhagnaður eigna sem ekki er heimilt að fyrna	8
5	Hagnaður af sölu hlutabréfa	8
5.1	Skattlagning arðstekna	9
6	Gengishagnaður og gengistap	10
7	Yfirfærsla einstaklingsrekstrar í einkahlutafélag	10
8	Reiknað endurgjald	10
9	Nýsköpunarfyrirtæki - skattafrádráttur	11
10	Milliverðlagning (Transfer pricing)	12
10.1	Skjölun	12
11	Skattlagning vegna erlends eignarhalds á lágs kattasvæðum (CFC)	12
12	Virðisaukaskattur	13
12.1	Skattskyldusvið	13
12.2	Skatthlutfall	13
12.3	Skattskyld velta	14
12.4	Undanþegin velta	14
12.5	Innskattur	15
12.6	Skráning virðisaukaskattsskyldra aðila	15
12.7	Skráningarforsendur	16
12.8	Fyrirfram skráning	16
12.9	Lok starfsemi	16
12.10	Brottfelling af virðisaukaskattsskrá	16
12.11	Tekjuskráning	16
12.12	Skil á virðisaukaskatti	17
12.13	Byggingarstarfsemi á eigin kostnað	19
12.14	Byggingarstarfsemi á kostnað annarra	19
12.15	Sala og útleiga fasteigna	19

12.16	Leiðréttingarskylda vegna varanlegra rekstrarfjármuna.....	19
12.17	Virðisaukaskattsbifreiðar	20
12.18	Endurgreiðslur.....	20
12.19	Samskráning	20
13	Veiðigjöld	21
14	Ýmsar upplýsingar vegna skattskila rekstraraðila	21
15	Skil staðgreiðslu fjármagnstekjuskatts.....	22
15.1	Arður	22
15.2	Vextir.....	22

02 Einstaklingar

16	Opinber gjöld 2016 vegna ársins 2015.....	23
17	Staðgreiðsla opinberra gjalda 2016.....	23
18	Persónuafsláttur.....	23
19	Frádráttur frá tekjum vegna framlaga einstaklinga í lífeyrissjóði	24
20	Hlunnindamat í staðgreiðslu 2016	24
20.1	Bifreiðahlunnindi	24
20.2	Fatnaður.....	25
20.3	Fæði	25
20.4	Íbúðarhúsnæði	25
20.5	Lán	26
20.6	Samgöngugreiðslur.....	26
20.7	Heilsurækt.....	26
21	Dagpeningar	26
21.1	Almennir dagpeningar erlendis á sólarhring.....	27
21.2	Dagpeningar vegna þjálfunar, náms eða eftirlitsstarfa erlendis á sólarhring.....	27
21.3	Almennir dagpeningar innanlands.....	27
22	Ökutækjastyrkur	27
23	Fjármagnstekjuskattur	28
24	Söluhagnaður hlutabréfa.....	29
25	Söluhagnaður íbúðarhúsnæðis.....	29
26	Söluhagnaður frístundahúsnæðis	30

27	Vaxtabætur 2016.....	30
27.1	Fyrirframgreiðsla vaxtabóta.....	31
28	Barnabætur 2016.....	31
29	Heimild til lækkunar á tekjuskattsstofni og aðrar ívilnanir.....	32
30	Erfðafjárskattur	32
31	Tekjuskattur dánarbúa og þrotabúa.....	33
32	Yfirlit um útsvar	33

03 Aðrar upplýsingar

33	Tvísköttunarsamningar	35
34	Erlendar tekjur	37
34.1	Launatekjur erlendis.....	37
34.2	Vaxtatekjur erlendis.....	37
34.3	Arður erlendis.....	37
34.4	Aðrar tekjur erlendis.....	38
35	Aðferðir til að komast hjá tvísköttun	38
36	Upplýsingar um erlend skattyfirvöld	39
37	Stimpilgjöld.....	39
38	Þinglýsingar- og skráningargjöld	40
39	Opinbert viðmiðunargengi	40
40	Meðalgengi Seðlabanka Íslands 2015	40
41	Vísitölur.....	40
41.1	Yfirlit um vísitölu neysluverðs til verðtryggingar	41
41.2	Ársmeðaltal vísitölu neysluverðs.....	41
42	Verðbreytingarstuðull.....	41
43	Helstu skiladagar gagna og framtala.....	42
44	Algeng félagaform	42
44.1	Hlutfélag.....	42
44.2	Einkahlutfélag.....	42
44.3	Samlagsfélag	43
44.4	Sameignarfélag.....	43
45	Kennitölur	44
45.1	Nokkrar kennitölur hlutabréfa á verðbréfamarkaði	44
45.2	Nokkrar kennitölur úr ársreikningum	44

01 Atvinnurekstur

1 Opinber gjöld 2016 vegna ársins 2015

1.1 Tekjuskattur

Hlutafélög, einkahlutafélög, samlagshlutafélög, og samvinnufélög	20%
Sameignar- og samlagsfélög sem eru sjálfstæðir skattaðilar, dánarbú, þrotabú og aðrir ótaldir lögaðilar nema af arði af hlutabréfum	36%
Óskattskyldir lögaðilar af tilteknum fjármagnstekjum ..	20%

1.2 Aðrir skattar

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki ¹	0,376%
Fjársýsluskattur (vátryggingafélög og fjármálastofnanir) ²	5,5%
Sérstakur fjársýsluskattur ³	6%
Búnaðargjald (af heildarveltu í landbúnaði)	1,2%
Jöfnunargjald (af heildarveltu í fjarskiptastarfsemi)	0,1%
Gistináttaskattur (fyrir hverja selda gistináttaeiningu) ..	100 kr.
Sérstakt gjald til Ríkisútvarpsins ohf.	16.400 kr.

1.3 Fyrirframgreiðsla

Lögaðilar skulu í hverjum mánuði fram að álagningarmánuði, nema í janúar og október, greiða fyrirfram upp í væntanlega álagningu tekjuskatts og jöfnunargjalds fjárhæð sem nemur 8,5% af álögðum þessum gjöldum á næstliðnu ári. Gjald dagi er 1. dagur mánaðar en eindagi 30 dögum síðar. Unnt er að sækja um lækkun fyrirframgreiðslu til ríkisskattstjóra. Ríkisskattstjóri skal að jafnaði ekki taka umsókn til greina nema skattstofnar hafi lækkað um meira en 25% milli ára.

Greiða skal fyrirfram upp í væntanlega álagningu búnaðargjalds með 5 jöfnum greiðslum mánuðina ágúst til desember á tekjuári. Fyrirframgreiðslan skal nema 1,2% af búnaðargjaldsstofni næst liðins tekjuárs. Gjald dagi er 1. dag mánaðar. Unnt er að sækja um lækkun fyrirframgreiðslu til ríkisskattstjóra. Ríkisskattstjóri skal taka umsókn til greina ef fyrirsjáanlegt er að búnaðargjald breytist um 25% milli ára, þó að lágmarki 10.000 kr.

1. Stofn til sérstaks skatts á fjármálafyrirtæki er heildarskuldir, umfram 50 milljarða kr. í lok tekjuárs. Þessi skattur er einnig lagður á banka í slítimeðferð.

2. Stofn til fjársýsluskatts er allar tegundir launa og bóknana.

3. Viðbótar tekjuskattur á tekjuskattstofn umfram 1 milljarð króna hjá aðilum sem greiða fjársýsluskatt. Við álagningu sérstaks fjársýsluskatts skal ekki tekið tillit til samsköttunar og yfirfærans taps.

1.4 Tryggingagjald

Við álagningu árið 2016 vegna tekjuársins 2015 og í staðgreiðslu árið 2016 er tryggingagjald að viðbættu markaðsgjaldi og gjaldi í ábyrgðarsjóð launa eftirfarandi:

	2015	2016
Almennt gjald	7,49%	7,35%
Gjaldflokkur sjómanna (á fiskiskipum)	8,14%	8,00%
Handhafar erlends A1 vottorðs	0,425%	0,425%

Tryggingagjaldsstofn einstaklings með sjálfstæða starfsemi skal aldrei vera lægri en 748.224 kr. miðað við heilt ár. Laun, reiknað endurgjald, framlag launagreiðanda í lífeyrissjóð, ökutækjastyrkur og dagpeningar umfram skattmat skattfyrivalda mynda stofn til tryggingagjalds.

2 Mótframlag atvinnurekenda í lífeyrissjóði

Lágmarksiðgjald í lífeyrissjóði er 12% af launum og reiknuðu endurgjaldi. Framlag launþega skal almennt vera 4% og mótframlag atvinnurekenda a.m.k. 8%. Greiði launþegi í séreignasjóð er framlag hans allt að 4% en mótframlag atvinnurekenda almennt 2%⁴.

2.1 Greiðslur í starfsendurhæfingarsjóð VIRK

Launagreiðendur skulu greiða 0,10% af heildarlaunum allra starfsmanna sinna til VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs.

3 Fyrningar og niðurfærsla eigna

3.1 Lausafé

Skip, skipsbúnaður og fólksbifreiðar	10 - 20%
Loftför og fylgihlutir	10 - 20%
Verksmiðjuvélar, iðnaðarvélar og tæki	10 - 30%
Skrifstofuáhöld og -tæki	20 - 35%
Aðrar vélar, tæki og bifreiðar	20 - 35%

3.2 Aðrar fyrnanlegar eignir

Íbúðar-, skrifstofu- og verslunarhúsnæði	1 - 3%
Verksmiðju- og verkstæðishúsnæði, vörugeymslur o.fl.	3 - 6%
Bryggjur og gróðurhús	6 - 8%
Borholur, rafínur og vinnubúðir	7,5 - 10%

4. Framlag launagreiðanda til öflunar lífeyrisréttinda skal telja til skattskyldra tekna ef iðgjaldagreiðslur frá launagreiðanda eða sjálfstætt starfandi manni, fara fram úr 12% af iðgjaldastofni auk 2.000.000 kr. á ári.

Keyptur eignarréttur að hugverkum og auðkennum, s.s. höfundarréttur, útgáfuréttur, réttur til hagnýtingar upplýsinga, einkaleyfis og vörumerkis ...	15 - 20%
Keypt viðskiptavild	10 - 20%

Fyrningargrunnur lausafjár er stofnverð þess að frádregnum áður fengnum fyrningum (stiglækkandi fyrning) en fyrningargrunnur annarra fyrnanlegra eigna er stofnverð þeirra (línuleg fyrning).

Fyrningartími eigna hefst við byrjun þess rekstrarárs þegar þær eru fyrst nýttar við öflun tekna. Lausafé og mannvirki má ekki fyrna meira en svo að ávallt standi eftir 10% af stofnverði eignar. Fyrning er óheimil á söluári eignar.

Þegar kostnaðarverð einstakra eigna eða eignasamstæðna er undir 250.000 kr. er heimilt að færa það að fullu til gjalda á því ári þegar þeirra er aflað.

Eftirtaldar eignir má færa niður að fullu á því ári sem þær myndast eða gjaldfæra með jöfnum fjárhæðum á fimm árum:

- Stofnkostnað, svo sem kostnað vegna skráningar fyrirtækis og öflunar atvinnurekstrarleyfa.
- Kostnað við tilraunavinnslu, markaðsleit, rannsóknir, öflun einkaleyfis og vörumerkja.

Stofnkostnað við kaup á réttindum sem ekki rýrna vegna notkunar er ekki heimilt að fyrna. Má þar m.a. nefna keyptan rétt til nýtingar á náttúruauðefnum, kaup á varanlegri aflahlutdeild og sambærilegum réttindum.

4 Söluhagnaður varanlegra rekstrarfjármuna

4.1 Söluhagnaður eigna sem heimilt er að fyrna

Hagnaður af sölu þeirra telst vera mismunur á söluverði annars vegar og stofnverði þeirra að frádregnum áður fengnum fyrningum hins vegar. Söluverð eigna er heildarandvirði þeirra að frádregnum beinum kostnaði við söluna. Stofnverð eigna telst kaup- eða framleiðsluverð þeirra ásamt kostnaði sem á eignirnar fellur en að frádregnum afsláttum, skaðabótum og eftirgjöfum skulda. Á móti skattskyldum hagnaði vegna sölu þessara eigna er heimilt að fyrna aðrar fyrnanlegar eignir um fjárhæð sem nemur hinum skattskylda hagnaði. Eigi skattaðili ekki eignir, sem hann getur fyrnt á þennan hátt getur hann frestað skattlagningu á söluhagnaði um tvenn áramót, enda afli hann sér eigna sem

hann getur fyrnt innan þess tíma. Ef eigna er ekki aflað innan tilskilins tíma tekjufærast söluhagnaðurinn á öðru ári frá því hann myndaðist að viðbættu 10% álagi. Fyrning eða frestun söluhagnaðar kemur því aðeins til greina að yfirfæranleg rekstrartöp hafi verið jöfnuð.

4.2 Söluhagnaður eigna sem ekki er heimilt að fyrna

Hagnaður af sölu eigna sem ekki er heimilt að fyrna (þar með talin ófyrnanleg mannvirki, lönd, lóðir, náttúruauðæfi og réttindi tengd þessum eignum) telst til skattskyldra tekna á söluári. Hagnaður telst mismunur á söluverði og a) stofnverði framreiknuðu til ársloka 2001, ef eignin var keypt fyrir árið 2001 eða b) gildandi fasteignamati í árslok 1979 enda hafi eignin verið í eigu skattaðila í árslok 1978, framreiknað til ársins 2001. Sérreglur gilda um söluhagnað af bújörðum.

Hagnaður af sölu aflahlutdeildar er skattskyldur á söluári. Hagnaður telst mismunur á söluverði og kaupverði. Á því ári sem skattskyldur hagnaður af sölu aflahlutdeildar færast til tekna er skattaðila heimilt að færa niður stofnverð aflahlutdeildar sem keypt hefur verið á tekjuárinu eða á síðustu tólf mánuðum áður en salan fór fram um fjárhæð sem nemur hinum skattskylda söluhagnaði. Heimilt er að fresta skattlagningu söluhagnaðar yfir tvenn áramót enda hafi rekstrartöp verið jöfnuð. Ef aflahlutdeild er ekki keypt innan tilskilins tíma telst söluhagnaðurinn með skattskyldum tekjum á öðru ári frá því hann myndaðist, að viðbættu 10% álagi.

5 Hagnaður af sölu hlutabréfa

Hagnaður af sölu hlutabréfa, þ.m.t. hluta í einkahlutafélögum, telst til skattskyldra tekna á söluári óháð eignarhaldstíma.

Hagnaður af sölu kemur þó ekki til skattlagningar hjá félögum í tilteknum félagaformum, þar sem þeim er heimilt að færa til frádráttar tekjum sömu fjárhæð og hagnaðinum nemur.

Frádráttarheimildina hafa félög heimilisföst á Íslandi í eftirtöldum félagaformum; hlutafélög, einkahlutafélög, samlagshlutafélög (með sjálfstæða skattaðild), gagnkvæm váttryggingar- og ábyrgðarfélög, kaupfélög, önnur samvinnufélög og samvinnufélagasambönd. Heimildina hafa jafnframt félög í sömu félagaformum sem heimilisföst eru í öðru aðildarríki á EES⁵, EFTA⁶ eða í Færeyjum. Heimildin tekur ekki einungis til hagnaðar

5. EES er skammstöfun á Evrópska efnahagssvæðinu.

6. EFTA stendur fyrir Fríverslunarsamtök Evrópu.

af sölu hlutabréfa í félögum skráðum á Íslandi, heldur einnig til hagnaðar af sölu hlutabréfa í félögum skráðum erlendis að því skilyrði uppfylltu að hagnaður af starfsemi hins erlenda félags hafi verið skattlagður með sambærilegum hætti og gert er hér á landi og ekki með lægra skatthlutfalli en sem nemur almennu skatthlutfalli í einhverju aðildarríkja OECD⁷, EES, EFTA eða í Færeyjum.

Framangreind frádráttarheimild nær einnig til hagnaðar af sölu hlutabréfa í samvinnuhlutafélögum og stofnfjárbréfa í sparisjóðum.

Hagnaður af sölu hlutabréfa ákvarðast sem mismunur á söluverði og kaupverði. Til söluverðs telst heildarandvirði að frádregnum beinum sölukostnaði. Kaupverð hvers hlutabréfs telst jafnt meðalkaupverði allra hlutabréfa sömu tegundar á hendi sama eiganda. Í hendi rekstraraðila miðast kaupverð bréfa keyptra árið 2000 eða fyrr við upphaflegt kaupverð framreiknað með verðbreytingastuðli til ársloka 2001. Hafi seljandi eignast hlutabréfin fyrir árið 1996 getur hann valið að miða við jöfnunarverðmæti þeirra í árslok 1996 í stað upphaflegs kaupverðs. Kaupverð hlutabréfa, sem seljandi hefur eignast við skattalegan samruna félaga, ákvarðast jafnt kaupverði þeirra hlutabréfa er hann lét af hendi við samrunann. Kaupverð hlutabréfa, sem fengist hafa í skiptum fyrir stofnbref í sparisjóði við formbreytingu sjóðsins, ákvarðast sem stofnfé sjóðsins endurmetið til ársloka 1996, og framreiknuðu með verðbreytingastuðli milli áranna 1996 og 2001, að viðbættu stofnfé innborguðu eftir árið 1996.

5.1 Skattlagning arðstekna

Arðstekjur eru skattskyldar á því ári þegar ákvörðun er tekin um arðsúthlutun. Þó er íslenskum hlutafélögum, einkahlutafélögum, samlagshlutafélögum sem hafa sjálfstæða skattaðild, gagnkvæmum váttryggingar- og ábyrgðarfélögum, kaupfélögum, öðrum samvinnufélögum og samvinnufélagssamböndum svo og félögum í sambærilegum félagaformum sem heimilisföst eru í ríki EES, EFTA eða Færeyjum heimilt að færa sem frádrátt þá fjárhæð sem þau hafa fengið greidda í arð. Frádrátturinn nær til arðs frá íslenskum félögum og jafnframt frá erlendum félögum ef það félag sem arðinn fær sýnir fram á að félagið sem greiddi arðinn hafi verið skattlagt með sambærilegum hætti og gert er á Íslandi og eigi með lægra skatthlutfalli en sem nemur almennu skatthlutfalli í einhverju aðildarríki OECD, EES, EFTA eða í Færeyjum.

7. OECD stendur fyrir Efnahags- og framfarastofnun Evrópu.

6 Gengishagnaður og gengistap

Gengishagnaður af hvers konar eignum og skuldum í erlendum verðmæli telst til skattskyldra tekna. Að sama skapi telst til gjalda gengistap af hvers konar eignum og skuldum í erlendum verðmæli. Í skattskilum ber að færa gengishagnað eða gengistap hvers rekstrarárs til tekna eða gjalda, með jöfnum fjárhæðum á þremur árum, viðkomandi ári og næstu tveimur þar á eftir.

7 Yfirfærsla einstaklingsrekstrar í einkahlutafélag

Stofni einstaklingur einkahlutafélag, sem tekur við öllum eignum og skuldum einstaklingsrekstrar, hefur yfirfærslan ekki í för með sér skattskyldar tekjur séu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

- Einkahlutafélag hefur með höndum sams konar rekstur/starfsemi og einstaklingurinn hafði með höndum.
- Eigandi rekstrar ber ótakmarkaða skattskyldu á Íslandi.
- Félagið er skráð hér á landi og ber ótakmarkaða skattskyldu.
- Eigandinn fær einungis hluti í félaginu sem gagngjald fyrir eignir og skuldir rekstrarins.
- Stofnefnahagsreikningur skal miðast við 31. desember og verður hann að fylgja með stofngögnum félagsins. Reikningurinn má ekki vera eldri en fjögurra mánaða við stofnun félagsins og skal vera endurskoðaður af endurskoðanda.

8 Reiknað endurgjald

Viðmiðunarfjárhæðir reiknaðs endurgjalds árið 2016:

- Sérfræðipjónusta, frá 583.000 kr. til 2.333.000 kr. í mánaðarlaun, eftir umfangi og eðli rekstrar.
- Almenn starfsemi, iðnaður, verslun, útgerð og þjónusta, frá 356.000 kr. til 980.000 kr. í mánaðarlaun, eftir umfangi rekstrar.
- Fjölmíðlun, listamenn, skemmtikraftar, útgefendur, sérhæfð sölustarfsemi eða þjónusta o.fl., frá 371.000 kr. til 946.000 kr. í mánaðarlaun, eftir umfangi rekstrar.
- Iðnaðarmenn o.fl., frá 286.000 kr. til 472.000 kr. í mánaðarlaun, eftir umfangi rekstrar.
- Ýmis starfsemi einyrkja, ófaglærðra og vélstjórna, hringerningarmenn, dagforeldrar, umönnunarstörf sem ekki krefjast háskólamenntunar frá 229.000 kr. til 431.000 kr. í mánaðarlaun, eftir eðli og umfangi rekstrar.

- Sjómennska, frá 395.000 kr. til 591.000 kr. í mánaðarlaun, eftir eðli starfs.
- Landbúnaður, frá 146.000 kr. til 364.000 kr. í mánaðarlaun, eftir búgreinum.
- Makar, frá 198.000 kr. til 594.000 kr. í mánaðarlaun, eftir eðli starfs.
- Börn, frá 119.000 kr. til 137.000 kr. í mánaðarlaun, eftir aldri.

Í framangreindum flokkum eru allt að átta undirflokkar. Fjárhæð reiknaðs endurgjalds fer einkum eftir stöðu manns í atvinnurekstrinum, vinnuframlagi hans og fjölda greiddra ársverka. Nemi reiknað endurgjald ársins 2016 innan við 450.000 kr. fellur það utan staðgreiðslu.

Reiknað endurgjald er miðað við almenn mánaðarlaun án hlunninda og er þannig lágmarksfjárhæð. Ef greidd eru einhvers konar hlunnindi til viðbótar, t.d. bifreiðahlunnindi þá skulu þau metin samkvæmt viðmiðunarreglum ríkisskattstjóra og bætast við fjárhæðir reiknaðs endurgjalds.

9 Nýsköpunarfyrirtæki - skattafrádráttur

Nýsköpunarfyrirtæki sem er eigandi að rannsóknar- eða þróunarverkefnum og hlotið hefur staðfestingu Rannís á rétt á sérstökum frádrætti frá álögðum tekjuskatti sem nemur 20% af útlögðum kostnaði vegna þessara verkefna enda sé um að ræða frádráttarbæran rekstrarkostnað⁸.

Hámark kostnaðar til útreiknings á frádrætti hjá hverju fyrirtæki skal vera 100.000.000 kr. á rekstrarári. Ef um er að ræða aðkeypta rannsóknar- eða þróunarvinnu skal hámark kostnaðar samtals vera 150.000.000 kr. Ef um er að ræða samstarfsverkefni skal sama hámark gilda fyrir verkefnið í heild en frádrætti skipt hlutfallslega milli fyrirtækjanna sem taka þátt í samstarfsverkefninu.

Skilyrði frádráttar er að kostnaði vegna hvers rannsóknar- og þróunarverkefnis sé haldið aðgreindum frá öðrum útgjöldum nýsköpunarfyrirtækis og að gögn séu aðgengileg skattfyrirvöldum þegar þau óska þess.

Kostnaður sem ekki fellur til í atvinnurekstri tengdum rannsóknum og þróun skapar ekki frádráttarrétt hjá söluaðila, enda færast slíkur kostnaður til frádráttar hjá kaupanda.

8. Fyrirtæki sem eiga í fjárhagsvanda falla utan gildissviðs laga nr. 152/2009 um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki.

10 Milliverðlagning (Transfer pricing)

Settar hafa verið milliverðlagsreglur á Íslandi. Í viðskiptum tengdra lögaðila er mikilvægt að verð séu ákveðin í armslengd þannig að verð í viðskiptum þeirra sé sambærilegt því verði sem hefði myndast á markaði milli ótengdra aðila.

Ef verðlagning og/eða skilmálar í viðskiptum milli tengdra aðila eru ekki sambærilegt því sem almennt gerist í viðskiptum á milli ótengdra aðila skal meta og eftir atvikum leiðrétta verðlagninguna með tilliti til milliverðlagsreglna OECD. Með reglunum hefur íslenskum skattfyrvöldum því verið veitt heimild til að leiðrétta viðskipti tengdra aðila. Hinum tengdu aðilum er þannig ekki í sjálfsvald sett hvernig þeir ákveða verð í viðskiptum sín á milli.

10.1 Skjölun

Ef rekstrartekjur eða heildareignir lögaðila eru yfir 1 milljarði kr. á reikningsári, er hann skyldugur til að skrá upplýsingar um eðli og umfang viðskipta við tengda lögaðila og/eða útibú, eðli tengsla og grundvöll ákvörðunar milliverðs. Honum ber að varðveita sérstaklega gögn um slík viðskipti, upplýsingar um viðskiptaskilmála, veltu, eignir og annað sem þýðingu kann að hafa við milliverðlagninguna og sýna fram á verð og skilmála í sambærilegum viðskiptum milli ótengdra aðila eða hvernig verðlagningu er háttáð með tilliti til leiðbeiningarreglna OECD um milliverðlagningu.

Varðveita skal gögn og upplýsingar í sjö ár frá lokum reikningsárs og þarf lögaðilinn að staðfesta skyldu sína um skjölun við skil á skattframtali sínu sem og að fullnægjandi skjölun hafi átt sér stað. Lögaðili ber að veita skattfyrvöldum aðgang að skjölunar-skyldum gögnum eigi síðar en 45 dögum eftir að slík beiðni berst.

Skjölunarskylda gildir ekki um viðskipti milli tengdra lögaðila sem eru heimilisfastir hér á landi.

11 Skattlagning vegna erlends eignarhalds á lágsfattasvæðum (CFC)

Skattaðili sem á beint eða óbeint hlut í hvers kyns félagi, sjóði eða stofnun sem telst heimilisföst í lágsfattaríki skal greiða tekjuskatt af hagnaði slíkra aðila í hlutfalli við eignarhluta sinn án tillits til úthlutunar. Hið sama á við um skattaðila sem stjórna félagi, sjóði, stofnun eða eignasafni í lágsfattaríki sem skattaðili hefur beinan eða óbeinan ávinning af. Tekjur þessar eru skattskyldar með

sambærilegum hætti og um væri að ræða starfsemi hér á landi. Ríki telst til lágs kattarárkis þegar tekjuskattur af hagnaði er lægri en 2/3 hluta af þeim tekjuskatti sem hefði verið lagður á félagið, sjóðinn eða stofnunina hefði hún verið heimilisföst á Íslandi.

12 Virðisaukaskattur

12.1 Skattskyldusvið

Greiða skal í ríkissjóð virðisaukaskatt af viðskiptum innanlands á öllum stigum svo og af innflutningi vöru og þjónustu. Skattskyldan nær til allra vara og allrar þjónustu sem ekki er sérstaklega undanþegin með lögum. Undanþegin er t.d.:

- Heilbrigðisþjónusta, félagsleg þjónusta og íþróttastarfsemi.
- Rekstur skóla og ýmis kennsla.
- Aðgangseyrir að söfnum, tónleikum, leiksýningum og listdanssýningum.
- Almenningsamgöngur.
- Fasteignaleiga og útleiga bifreiðastæða.
- Vátryggingarstarfsemi, þjónusta banka, sparisjóða og annarra lánastofnana og verðbréfamiðlun.
- Starfsemi rithöfunda og tónskálda við samningu hugverka og sambærileg liststarfsemi.
- Útfararþjónusta og prestsþjónusta.

Þeir sem stunda undanþegna starfsemi skulu ekki innheimta virðisaukaskatt við sölu þjónustunnar. Þeim ber hins vegar að greiða virðisaukaskatt við kaup á aðföngum til starfseminnar. Þann virðisaukaskatt fá þeir ekki endurgreiddan í formi innskatts.

12.2 Skatthlutfall

Leggja skal 24% virðisaukaskatt á verð allra vara og þjónustu sem ekki er sérstaklega undanþegin skattskyldu. Þó skal virðisaukaskattur af sölu á eftirtalinni vöru og þjónustu vera 11%:

- Matvörum og öðrum vörum til manneldis.
- Útleigu hótél- og gistiherbergja og annarri gistiþjónustu.
- Útleiga tjaldstæða.
- Fólksflutningar innanlands.
- Þjónusta leiðsögumanna.
- Afnotagjaldi hljóð- og sjónvarpsstöðva.
- Tímaritum, dagblöðum og landsmála- og héraðsfréttablöðum.
- Bókum og hljóðupptökum af lestri bóka.

- Sala á rafrænum útgáfum bóka.
- Heitu vatni, rafmagni og olíu til hitunar húsa og laugarvatns.
- Aðgangi að vegamannvirkjum, svo sem Hvalfjarðargöngunum.
- Geisladiskum, hljómplötum, segulböndum og sambærilegum miðlum með tónlist en ekki með mynd.
- Sala á rafrænni útgáfu á tónlist án myndar.

12.3 Skattskyld velta

Til skattskyldrar veltu telst öll sala eða afhending vöru gegn greiðslu, svo og seld þjónusta. Hér með telst andvirði vöru eða skattskyldrar þjónustu sem fyrirtæki selur eða framleiðir og eigandi tekur út til eigin nota. Til skattskyldrar veltu telst einnig sala eða afhending á vöru sem seld er í umsýslu eða umboðssölu. Þá telst til skattskyldrar veltu sala eða afhending á vélum, tækjum og öðrum rekstrarfármunum.

12.4 Undanþegin velta

Í undanþeginni veltu felst að ekki ber að innheimta virðisaukaskatt við sölu þrátt fyrir að hið selda falli undir skattskyldusvið virðisaukaskatts. Undanþegin velta takmarkar ekki innskattsrétt af aðföngum til starfseminnar. Til undanþeginnar veltu telst meðal annars:

- Vara sem seld er úr landi og þjónusta sem veitt er erlendis.
- Sala á þjónustu til þeirra sem hvorki hafa búsetu né starfsstöð hér á landi, enda sé þjónustan nýtt að öllu leyti erlendis. Undir þessa undanþágu fellur meðal annars sérfræðiþjónusta sem ekki varðar lausafjármuni eða fasteignir hér á landi, auglýsingaþjónusta, rafrænt afhent þjónusta, atvinnumiðlun og leiga lausafjármuna annarra en flutningatækja. Undanþágan nær einnig til slíkrar þjónustu sem að einhverju leyti er nýtt hér á landi, ef hún telst til innskattsbærra aðfanga í starfsemi hins erlenda kaupanda sem væri virðisaukaskattsskyld á Íslandi, væri hún stunduð hér á landi.
- Vöruflutningar milli landa.
- Skipasmíði og viðgerðar- og viðhaldsvinna við skip og loftför og fastan útbúnað þeirra, svo og efni og vörur sem það fyrirtæki, sem annast viðgerðina, notar og lætur af hendi við þá vinnu (á ekki við um skip undir 6 metrum að lengd, skemmtibáta og einkaloftför).
- Sala og útleiga loftfara og skipa (á ekki við um skip undir 6 metrum að lengd, skemmtibáta og einkaloftför).

- Samningsbundnar greiðslur úr ríkissjóði vegna mjólkurframleiðslu og sauðfjárfframleiðslu.
- Þjónusta sem veitt er erlendum fiskiskipum vegna löndunar eða sölu afla hér á landi.
- Vistir og búnaður afhentur til nota um borð í millilandaforum.
- Hönnun, skipulagning og áætlanagerð varðandi fasteignir á erlendri grund.

12.5 Innskattur

Sá sem skráður hefur verið á virðisaukaskattsskrá má telja til innskatts þann virðisaukaskatt sem fellur á kaup hans á skattskyldum vörum og þjónustu til nota í rekstrinum, enda byggist innskattskrafa hans á fullnægjandi skjölum og bókhaldi.

Skilyrði innskattsfrádráttar er að seljandi vöru og þjónustu sé skráður á virðisaukaskattsskrá þegar viðskipti eiga sér stað.

Almennt er ekki heimilt að telja til innskatts virðisaukaskatt af aðföngum er varða:

- Kaffistofu eða mötuneyti skattaðila og hvers konar fæðis kaup hans.
- Öflun og rekstur íbúðarhúsnæðis fyrir eiganda eða starfsmenn.
- Hlunnindi til eiganda eða starfsmanna.
- Öflun og rekstur orlofsheimila, sumarbústaða og barnaheimila fyrir eiganda eða starfsmenn.
- Risnu og gjafir.
- Öflun, rekstur og leigu fólksbifreiða og hópifreiða.

12.6 Skráning virðisaukaskattsskyldra aðila

Hver sá sem skattskyldur er, skal ótilkvaddur eigi síðar en átta dögum áður en starfsemi hefst, tilkynna atvinnurekstur sinn eða starfsemi til skráningar hjá ríkisskattstjóra.

Undanþegnir virðisaukaskattsskyldu og þar með skráningarskyldu eru þeir sem selja skattskylda vöru eða þjónustu fyrir minna en 1.000.000 kr. á ári.

Heimilt er að synja aðila um skráningu á virðisaukaskattsskrá ef skattframtali hefur ekki verið skilað á einhverju ári af næstliðnum þremur tekjuárum á undan því ári sem sótt er um skráningu á virðisaukaskattsskrá.

12.7 Skráningarforsendur

Forsenda skráningar á virðisaukaskattsskrá er að samanlagðar tekjur af sölu skattskyldrar vöru og þjónustu séu að jafnaði hærri en kostnaður við aðföng sem keypt eru með virðisaukaskatti til starfseminnar. Þá er forsenda skráningar að sýnt þyki að starfsemin muni skila tekjum af sölu skattskyldrar vöru eða þjónustu þegar á fyrsta uppgjörstímabili.

12.8 Fyrirfram skráning

Sá sem stundar starfsemi á þróunar- eða undirbúningsstigi á rétt á skráningu (fyrirfram skráningu) vegna verulegra kaupa varanlegra rekstrarfjármuna og vörubirgða, þótt hann uppfylli ekki skilyrði almennrar skráningar, sýni hann fram á að starfsemin muni skila tekjum og miði að hagnaði eftir eðlilegan uppbyggingartíma.

12.9 Lok starfsemi

Tilkynna skal ríkisskattstjóra um lok skráningarskyldrar starfsemi innan átta daga eftir að starfsemi lýkur. Við lok rekstrar skal telja verðmæti vörubirgða, véla, tækja og annarra rekstrarfjármuna til skattskyldrar veltu.

12.10 Brottfelling af virðisaukaskattsskrá

Ríkisskattstjóra er heimilt að fella aðila af virðisaukaskattsskrá sem sætt hefur áætlun virðisaukaskatts samfellt í tvö uppgjörstímabil eða lengur.

Aðili sem hefur verið felldur af virðisaukaskattsskrá getur ekki skráð sig aftur nema hann hafi gert fullnægjandi skil á virðisaukaskattsskýrslum og virðisaukaskatti.

Aðili sem hefur verið skráður að nýju á virðisaukaskattsskrá skal nota hvern almanaksmánuð sem uppgjörstímabil í a.m.k. tvö ár.

12.11 Tekjuskráning

Meginregla er að gefa skal út sölureikning í þríriti við sérhverja sölu eða afhendingu á skattskyldri vöru eða þjónustu. Á sölureikningi skal koma fram útgáfudagur, nafn og kennitala kaupanda og seljanda, virðisaukaskattsnúmer seljanda, tegund sölu, magn, einingaverð og heildarverð. Reikningur skal bera greinilega með sér hvort virðisaukaskattur er innifalinn í heildarfjárhæð eða ekki. Þá skal fjárhæð virðisaukaskatts koma fram á reikningi. Þó er við sölu til endanlegs neytanda nóg að fram komi

að virðisaukaskattur sé 19,35% (vegna 24% vsk.) eða 9,91% (vegna 11% vsk.) af heildarverði. Reikningseyðublöð skulu vera fyrirfram tölusett í samfelldri töluröð.

Peim sem nota rafrænt bókhaldskerfi, er uppfyllir skilyrði reglugerðar um slík bókhaldskerfi, er heimilt að prenta út í einriti afrit af rafrænum sölureikningi. Sölureikningar sem eiga uppruna sinn í rafrænu bókhaldskerfi teljast rafrænir hvort sem þeir eru sendir til kaupanda rafrænt eða afrit þeirra prentað á pappír fyrir kaupandann.

Heimilt er í lok mánaðar að gefa út gíröseðla í stað hefðbundinna sölureikninga vegna reikningsviðskipta mánaðarins. Gíröseðlar skulu uppfylla öll skilyrði um efni og form sölureikninga að öðru leyti en því að nægilegt er að þeir séu í tvíriti.

Peir sem taka framleiðslu annarra til vinnslu eða endursölu skulu gefa út afreikninga (innleggsnótur) sem geta komið í stað sölureikninga. Á það t.d. við um kaup eða móttöku samlaga og samvinnufélaga á framleiðsluvörum bænda, sjávaraflla og hvers konar iðnaðarvörum.

Smásöluverslanir og þjónustusalir sem nær eingöngu selja til endanlegra neytenda mega skrá sölu sína í sjóðvél í stað þess að gefa út sölureikninga. Peim er þó skylt að gefa jafnframt út reikning vegna sölu til þeirra virðisaukaskattsskyldu aðila sem þess óska. Skal þá reikningur uppfylla allar kröfur um form og efni, sem gerðar eru almennt til sölureikninga, að því undanskyldu að ekki er skylt að tölusetja reikningseyðublöð fyrirfram og nægilegt er að þau séu í tvíriti.

12.12 Skil á virðisaukaskatti

Almennt er uppgjörstímabil virðisaukaskatts tveir mánuðir: janúar og febrúar, mars og apríl o.s.frv. Frávik eru frá almennu reglunni sem ráðast m.a. af umfangi rekstrar og rekstrarformi.

Peir sem selja virðisaukaskattsskylda vöru eða þjónustu fyrir minna en 3.000.000 kr. á heilu almanaksári, skulu gera upp virðisaukaskatt í einu lagi fyrir allt næsta almanaksár þar á eftir. Þetta á þó ekki við um:

- Þá sem stunda landbúnað eða nytjaskógrækt.
- Þá sem fengið hafa heimild til þess að gera upp fyrir hvern mánuð eða skemmra tímabil.
- Þá sem tímabundið hafa með höndum virðisaukaskattsskylda starfsemi.

- Þá sem eru skráðir frjálsri eða sérstakri skráningu vegna leigu og sölu á fasteign.
- Þá sem ber að gera sérstaklega upp virðisaukaskatt af dansleikjum og öðrum samkomum.
- Umboðsmenn erlendra aðila.

Almanaksárið skal vera uppgjörstímabil fyrir fyrsta ár rekstrar. Það á þó ekki við um:

- Hlutafélög, einkahlutafélög, samvinnufélög og sameignarfélag.
- Einstaklinga sem óska eftir að gera upp virðisaukaskatt fyrir tvo mánuði í senn, ef þeir reikna sér endurgjald 150.000 kr. eða hærra á mánuði.
- Þá sem stunda landbúnað eða nytjaskógrækt.
- Þá sem yfirtaka rekstur sem ekki bar að gera upp fyrir ár í senn.
- Þá sem skráðir eru fyrirfram skráningu á virðisaukaskattsskrá.
- Þegar endurvakin er starfsemi sem ekki bar að gera upp fyrir ár í senn.
- Nýskráða og endurskráða aðila ef skattaðili sjálfur, eigandi, framkvæmdastjóri eða stjórnarmaður hefur orðið gjaldþrota á næstliðnum fimm árum fyrir skráningu á virðisaukaskattsskrá. Þá ber að nota hvern almanaksmánuð sem uppgjörstímabil í a.m.k. tvö ár.

Uppgjörstímabil bænda er sex mánuðir, en þeir geta sótt um aukauppgjör eigi þeir kröfu á verulegri endurgreiðslu innskatts vegna kaupa á fjárfestingar- og rekstrarvörum.

Unnt er að fá heimild ríkisskattstjóra til að gera upp fyrir mánuð í senn, eða jafnvel skemmri tíma, ef útskattur er að jafnaði lægri en innskattur vegna þess að verulegur hluti veltunnar telst til undanþeginnar veltu.

Fiskvinnslufyrirtæki geta fengið heimild ríkisskattstjóra til sérstaks vikulegs uppgjors til bráðabirgða á innskatti af hráefni til fiskvinnslu.

Gjaldldagi virðisaukaskatts er fimmti dagur annars mánaðar eftir lok uppgjörstímabils vegna viðskipta á því tímabili. Þannig er gjaldldagi vegna tímabilsins janúar og febrúar þann 5. apríl. Gjaldldagi ársskila er samkvæmt sömu reglu 5. febrúar næsta árs á eftir.

Berist virðisaukaskattsskýrsla eftir að aðili hefur sætt áætlun skal leggja á hann 5.000 kr. gjald fyrir hverja virðisaukaskattsskýrslu sem ekki hefur verið skilað á réttum tíma.

12.13 Byggingarstarfsemi á eigin kostnað

Þeir sem stunda byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð á eigin kostnað, á eigin lóð eða leigulóð, skulu greiða virðisaukaskatt af starfseminni. Gildir einu hvort byggingaraðili ætlar að selja fasteign, leigja hana út eða nota sjálfur. Í þessu felst að útskatta ber eigin vinnu, bæði vinnu starfsmanna og tækjanotkun eftir ákveðnum reglum. Innskattsréttur á móti er takmarkaður. Vegna sölu eða fyrirhugaðrar útleigu fasteignar getur byggingaraðili fengið sérstaka skráningu á virðisaukaskattsskrá, sem eykur innskattsrétt hans, en bakar honum leiðréttingarskyldu sem kaupandi eignar getur yfirtekið í samræmi við innskattsrétt hans.

12.14 Byggingarstarfsemi á kostnað annarra

Þeir sem í atvinnuskyni selja byggingarþjónustu af einhverju tagi eru virðisaukaskattsskyldir samkvæmt almennum reglum. Þannig skulu þeir sem reisa byggingar á lóðum annarra, eða annast endurbætur eða viðhald á mannvirkjum annarra, innheimta virðisaukaskatt af heildarendurgjaldi fyrir verkið. Frá innheimtum skatti er þeim heimilt eftir almennum reglum að draga frá sem innskatt þann virðisaukaskatt sem fellur á aðkeypta rekstrarfjármuni, vörur, vinnu, þjónustu og önnur aðföng.

12.15 Sala og útleiga fasteigna

Sala og útleiga fasteigna er starfsemi undanþegin virðisaukaskatti. Hvorki ber að innheimta virðisaukaskatt af söluverði fasteigna né af leigugjaldi fyrir þær. Útleigu atvinnuhúsnæðis er þó unnt að gera virðisaukaskattsskylda með heimild ríkisskattstjóra til frjálsrar skráningar á virðisaukaskattsskrá. Í frjálsri skráningu felst að leigusala ber að innheimta virðisaukaskatt af leigugjaldi, en á móti öðlast hann rétt til innskatts vegna rekstrar eignarinnar sem skráningin tekur til, viðhalds hennar og endurbóta á henni. Frjáls skráning er háð samþykki leigutaka.

12.16 Leiðréttingarskylda vegna varanlegra rekstrarfjármuna

Leiðréttá (bakfæra) skal innskatt vegna varanlegra rekstrarfjármuna, bæði fasteigna og lausafjár, verði breyting á forsendum fyrir frádrætti innskatts vegna öflunar þeirra. Það telst breyting á forsendum fyrir frádrætti ef eign er seld, leigð út eða tekin til annarrar notkunar sem veitir skattaðila minni innskattsrétt en áður. Leiðréttingarskylda vegna fasteigna lækkar um 5% á ári vegna framkvæmda eftir 1. desember 2006, en um 10% á ári

vegna framkvæmda fyrir þann tíma. Vegna lausafjár lækkar leiðréttingarskylda um 20% á ári. Við kaup á fasteign getur kaupandi fyrirtækið eftirstöðvar leiðréttingarskyldu eftir því sem innskattsréttur hans stendur til.

12.17 Virðisaukaskattsbifreiðar

Óheimilt er að telja til innskatts virðisaukaskatt vegna öflunar (kaupa og leigu) sendi- og vörubifreiða með leyfða heildarþyngd 5.000 kg eða minna, nema þær uppfylli ákveðin skilyrði um burðargetu og lengd farmrýmis og að þær séu eingöngu notaðar í virðisaukaskattsskyldri starfsemi. Þá þurfa þær að vera búnar sérstökum skráningarmerkjum með rauðum stöfum á hvítum grunni (VSK.-númer). Almennu eru öll einkanot bifreiða á VSK.-númerum óheimil, en að undangenginni tilkynningu til ríkisskattstjóra er þó heimilt að aka milli heimilis og vinnustaðar á slíkum bifreiðum, að ákveðnum skilyrðum uppfylltum, enda sé útskatti skilað af verðmæti þeirra einkanota.

12.18 Endurgreiðslur

Virðisaukaskattur er endurgreiddur úr ríkissjóði við vissar aðstæður. Má þar nefna:

- Endurgreiðslu 60% virðisaukaskatts vegna vinnu manna við íbúðarhúsnæði, hvort heldur er vegna nýbyggingar eða endurbóta og viðhalds.
- Endurgreiðslu til opinberra aðila, sveitarfélaga og ríkisstofnana, á ýmissi þjónustu svo sem sérfræðiþjónustu, ræstingu, sorphreinsun og snjómokstri.
- Endurgreiðslu til erlendra fyrirtækja.
- Endurgreiðslu til erlendra sendimanna.
- Endurgreiðslu til erlendra ferðamanna.

12.19 Samskráning

Ríkisskattstjóri getur heimilað að tvö eða fleiri skráningarskyld hlutafélög og einkahlutafélög, verði samskráð. Skilyrði samskráningar eru að eigi minna en 90% hlutafjár í dótturfélögum sé í eigu móðurfélagsins sem óskar samskráningar eða annarra dótturfélaga sem einnig taka þátt í samskráningunni. Jafnframt hafi öll félögin sama reikningsár. Samskráning skal vera í nafni móðurfélagsins og skal að lágmarki standa í fimm ár. Ef samskráningu er slitið er ekki heimilt að fallast á slíka skráningu að nýju fyrr en að liðnum fimm árum frá því að fyrri samskráningu var slitið.

Umsókn um samskráningu skal beint til ríkisskattstjóra eigi síðar en átta dögum fyrir upphaf fyrsta reikningsárs sem samskráningu er ætlað að taka til. Breytingar á forsendum samskráningar, svo sem breytt eignarhald, skal tilkynna eigi síðar en átta dögum eftir að breyting á sér stað.

13 Veiðigjöld

Á fiskveiðiárinu 2015/2016 er veiðigjald hvers nytjastofns, í krónum á hvert kílógramm óslægðs afla 1,43 kr. – 116,22 kr. Veiðigjald þorsks er þannig 13,94 kr. á hvert kílógramm óslægðs afla, ufsa 9,11 kr., loðnu 3,54 kr. og kolmunna 1,58 kr.

Veiðigjald er lagt á og innheimt af Fiskistofu.

14 Ýmsar upplýsingar vegna skattskila rekstraraðila

Niðurfærsla á viðskiptakröfum og lánveitingum er að hámarki 5%.

Niðurfærsla á birgðum er að hámarki 5% af matsverði þeirra.

Sameignarfélag, dánarbú, þrotabú og önnur félög skv. 3. og 5. tölul. 2. gr. laga um tekjuskatt greiða 20% tekjuskatt af fengnum arði.

Óskattskyldir lögaðilar greiða 20% fjármagnstekjuskatt af vöxtum, arði og söluhagnaði af hlutabréfum. Lifeyrissjóðir og lánasjóðir eru undanþegnir skattskyldu.

Heimilt er að draga frá tekjum rekstrartap síðustu tíu ára að uppfylltum ákveðnum skilyrðum, sbr. 8. tölul. 31. gr. laga um tekjuskatt.

Ríkisskattstjóra er heimilt að synja um frádrátt vegna launa eða verktakagreiðslna sinni greiðandi ekki upplýsingaskyldu sinni um þær greiðslur.

Unnt er að óska eftir samsköttun tveggja eða fleiri hlutafélaga ef móðurfélag á að lágmarki 90% í dótturfélagi eða móður- og dótturfélag, sem taka þátt í samsköttuninni, eiga saman að lágmarki 90% í öðru dótturfélagi. Félögin þurfa að hafa sama reikningsár og eignarhald þarf að hafa varað allt reikningsárið nema þegar um nýstofnuð dótturfélög er að ræða. Sækja skal um samsköttun eigi síðar en 30 dögum fyrir lok framtalsfrests. Samsköttun skal að lágmarki standa í fimm ár. Staðgreiðsla fellur niður af arði sem úthlutað er á milli samskattaðra félaga.

Skila ber upplýsingum um aðkeypta þjónustu og greiðslu þóknana til erlendra aðila annars vegar á eyðublaðinu RSK 5.41 vegna mánaðarlega skila á staðgreiðslu og hins vegar á eyðublaðinu RSK 2.025.

Félög sem óska eftir að færa bókhald og semja ársreikninga í erlendum gjaldmiðli þurfa að leggja fram umsókn til ársreikningaskrár. Félag þarf að uppfylla ákveðin skilyrði til að geta fengið slíka heimild og er hún veitt að lágmarki til fimm ára samfleytt. Breytingin tekur gildi við upphaf reikningsárs eftir að umsókn er skilað inn. Ef um nýtt félag er að ræða má sækja um heimildina innan tveggja mánaða frá stofndegi. Nánari upplýsingar um skilyrði heimildar er að finna í 8. laga um ársreikninga.

15 Skil staðgreiðslu fjármagnstekjuskatts

15.1 Árður

Af arðgreiðslum innanlands ber að halda eftir 20% skatti og skila honum í ríkissjóð. Uppgjörstímabil eru þrír mánuðir í senn (janúar – mars o.s.frv.). Gjaldddagi er 20. næsta mánaðar og eindagi 15 dögum síðar.

Af arðgreiðslum til erlends lögaðila ber að halda eftir 18% skatti og skila honum í ríkissjóð. Af arðgreiðslum til erlendra manna ber að halda eftir 20% skatti. Uppgjörstímabil er einn mánuður í senn. Gjaldddagi er 1. dagur næsta mánaðar og eindagi 15 dögum síðar.

15.2 Vextir

Fjármálafyrirtækjum og öðrum fjárvörslufyrirtækjum ber að halda eftir og skila í ríkissjóð 20% skatti af greiddum og greiðslukræfum vöxtum innlendra móttakenda.

Af vaxtagreiðslum til erlends lögaðila og til erlendra manna ber greiðanda að halda eftir 10% skatti og skila honum í ríkissjóð. Uppgjörstímabil er einn mánuður í senn. Gjaldddagi er 1. dagur næsta mánaðar og eindagi 14 dögum síðar.

02 Einstaklingar

16 Opinber gjöld 2016 vegna ársins 2015

Tekjuskattur:

0 – 309.140 kr. á mánuði	22,86%
309.141 – 836.404 kr. á mánuði	25,30%
836.405 kr. og hærra á mánuði	31,80%
Útsvar (12,44% – 15,05%), staðgreiðsluhlutfall	14,44%
Fjármagnstekjuskattur	20,00% ⁹
Tekjuskattur barna yngri en 16 ára árið 2015	
af tekjum umfram 180.000 kr.	4,00%
Útsvar barna yngri en 16 ára árið 2015	
af tekjum umfram 180.000 kr.	2,00%
Gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra, lagt á einstaklinga 16 – 69 ára ef tekjuskattsstofn ¹⁰	
er umfram 1.637.600 kr.	10.464 kr.
Sérstakt gjald til Ríkisútvarpsins ohf. lagt á einstaklinga 16 – 69 ára ef tekjuskattsstofn ¹⁰	
er umfram 1.637.600 kr.	16.400 kr.

17 Staðgreiðsla opinberra gjalda 2016

Staðgreiðsluhlutfall af tekjum:

0 – 336.035 kr. á mánuði	37,13% ¹¹
336.036 – 836.990 kr. á mánuði	38,35% ¹²
836.991 kr. og hærri á mánuði	46,25% ¹³
umfram 180.000 kr. hjá börnum yngri en 16 ára árið 2016 (fædd 2001 og síðar)	6,00%
manna með takmarkaða skattskyldu	34,45% ¹⁴
Fjármagnstekjuskattur	20,00% ¹⁵

18 Persónuafsláttur

	2015	2016
Persónuafsláttur, á ári	610.825 kr.	623.042 kr.
Persónuafsláttur, á mánuði	50.902 kr.	51.920 kr.

Óráðstafaður persónuafsláttur millifærast til maka¹⁶.

9. Fritekjumark vegna vaxtatekna er 125.000 kr. á ári hjá einstaklingi og 250.000 kr. á ári hjá hjónum/samsköttuðum. Einungis skal skattleggja 70% leigutekna af íbúðarhúsnæði.

10. Með tekjuskattsstofni er átt við samantagðar tekjur, þ.m.t. fjármagnstekjur.

11. Tekjuskattur og meðalútsvar (22,68%+14,45%).

12. Tekjuskattur og meðalútsvar (23,9%+14,45%).

13. Tekjuskattur og meðalútsvar (31,8%+14,45%).

14. Á aðeins við um ákveðnar tegundir tekna, svo sem laun fyrir stjórnar-, nefndar- og endurskoðunarstörf og bóknanir fyrir þjónustu hér á landi.

15. Fritekjumark vegna vaxtatekna er 125.000 kr. á ári hjá einstaklingi og 250.000 kr. á ári hjá hjónum/samsköttuðum. Einungis skal skattleggja 50% leigutekna vegna útleigu íbúðarhúsnæðis til búsetu leigjenda.

16. Af tekjuskattsstofni annars samskattaðs aðila sem er umfram 10.043.880 kr. skal færa í millibrep (23,9%) helming þeirrar fjárhæðar sem tekjuskattsstofn tekjulægri maka er undir 10.043.880 kr., þó aldrei hærri fjárhæð en 3.005.730 kr.

Eftirlifandi maki nýtir persónuafslátt hins látna í níu mánuði eftir andlát.

Börn yngri en sextán ára njóta ekki persónuafsláttar.

Skattleysismörk tekjuárið 2016 eru 1.678.001 kr. miðað við meðalútsvar. Skattleysismörk þeirra sem greiða lögbundna lágmarksgreiðslu í lífeyrissjóð (4% af launatekjum) eru 1.747.918 kr. miðað við meðalútsvar.

19 Frádráttur frá tekjum vegna framlaga einstaklinga í lífeyrissjóði

Frádráttarbær iðgjöld einstaklinga til öflunar lífeyrisréttinda eru 4% af heildarlaunum eða reiknuðu endurgjaldi og að auki allt að 4% vegna viðbótarlífeyrissparnaðar.

20 Hlunnindamat í staðgreiðslu 2016

20.1 Bifreiðahlunnindi

Hafi starfsmaður afnot af bifreið launagreiðanda síns og honum er einungis heimilt að nota hana utan vinnutíma til aksturs milli heimils og vinnustaðar og til einstakra tilfallandi afnota telst hann hafa takmörkuð afnot af henni og skulu þau metin til tekna miðað við 110 kr. á hvern ekinn kílómetra. Gögn um takmörkuð afnot skulu greinilega færð og vera aðgengileg ríkisskattstjóra. Sé um frekari afnot að ræða telst starfsmaður hafa full umráð bifreiðar sbr. neðangreint. Eigendur fyrirtækja, framkvæmdastjórar, stjórnarmenn og aðrir þeir sem sinna sambærilegum störfum teljast ávallt hafa full og ótakmörkuð umráð yfir þeim fólksbifreiðum sem þeir hafa til einkanaða.

Bifreiðahlunnindi í staðgreiðslu 2016 reiknast af verðmæti bifreiða skv. bifreiðaskrá RSK á eftirfarandi hátt:

Ökutæki tekin í notkun 2014 – 2016	26%
Ökutæki tekin í notkun 2011 – 2013	21%
Ökutæki tekin í notkun 2010 eða fyrr	18%

Greiði launamaður sjálfur rekstrarkostnað bifreiðar sem hann hefur til umráða skal matið lækka um 6%, þ.e. í 20%, 15% og 12% af metnu verði bifreiðarinnar.

Í stað framangreindra aðferða við ákvörðun á verðmæti bifreiðar og það hlutfall af því sem þar er kveðið á um er heimilt að miða útreikninga á bifreiðahlunnindum við 28% af upphaflegu kaupverði bifreiðarinnar skv. eignaskrá launagreiðanda. Sé þessi

aðferð notuð er heimilt að færa verð bifreiðarinnar niður um 10% á ári, í fyrsta skipti á árinu eftir kaupár en mest þannig að viðmiðunarverð til útreiknings á bifreiðahlunnindum verði aldrei lægra en 50% af kaupverði hennar. Heimild til að nýta þessa aðferð við útreikninganna tekur til bifreiða sem keyptar eru á árinu 2014 og síðar.

20.2 Fatnaður

Meginreglan er sú að fatnað, sem starfsmanni er látinn í té, skal telja til tekna á kostnaðarverði. Ekki telst til tekna;

- einkennisfatnaður sem starfsmönnum er ætlað að nota við störf sín,
- annar fatnaður sem er auðkenndur eða merktur launagreiðanda og er einkum nýttur vegna starfa í þágu hans og
- nauðsynlegur öryggis- og hlífðarfatnaður til nota við störf launþegans.

20.3 Fæði

Morgunverður	326 kr.
Hádegisverður eða kvöldverður	489 kr.
Fullt fæði á dag	1.304 kr.

20.4 Íbúðarhúsnæði

Árleg endurgjaldslaus afnot skulu metin til tekna sem jafngildir 5% af fasteignamati íbúðarhúsnæðisins (þ.m.t. bílskúr) og lóðar og margfölduð með gildistölu þess svæðis þar sem húsnæðið er sbr. eftirfarandi:

Staðsetning	Gildistala
Reykjavík, Seltjarnarnes, Mosfellsbær, Kópavogur, Garðabær, Hafnarfjörður	1,00
Grindavík, Sandgerði, Garður, Reykjanesbær, Vogar, Akranes, Akureyri, Árborg, Hveragerði, Ölfus	0,80
Önnur sveitarfélög	0,70

Orku (rafmagn og hita) látna í té án endurgjalds skal telja til tekna á kostnaðarverði.

Ekki skal meta til tekna endurgjaldslaus afnot af húsnæði í verbúðum eða vinnubúðum þar sem launamaður dvelur í takmarkaðan tíma í þjónustu launagreiðanda.

Telja skal til tekna endurgjaldslaus afnot starfsmanns af orlofs-húsi frá launagreiðanda með 3.000 kr. fyrir hvern dag, sem starfsmaðurinn og fjölskylda hans hafa húsið til afnota, umfram 10 daga á ári.

Ekki skal telja til tekna starfsmanns greiðslu á orlofsdvöl frá launagreiðanda eða stéttarfélagi fari hún ekki yfir 50.000 kr. á ári að því skilyrði uppfylltu að starfsmaðurinn leggi fram fullgilda og ófengjanlega reikninga vegna orlofsdvalarinnar.

20.5 Lán

Sá sem fær lán hjá launagreiðanda eða fyrir milligöngu hans skal telja mismun vaxta lánsins og þeirra vaxta sem birtir eru af Seðlabanka Íslands í samræmi við 10. gr. laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, til skattskyldra tekna séu vextir lánsins lægri en framangreindir vextir Seðlabanka Íslands. Miða skal við stöðu lánsins í byrjun hvers mánaðar og reikna staðgreiðslu opinberra gjalda mánaðarlega. Miða skal við almenna vexti af verðtryggðum og óverðtryggðum lánnum eftir atvikum.

20.6 Samgöngugreiðslur

Ekki skal telja til skattskyldra hlunninda greiðslu launagreiðanda á kostnaði launþega vegna ferða milli heimilis og vinnustaðar og/ eða vegna ferða í þágu launagreiðanda, ef nýttar eru almennings-samgöngur eða vistvænn samgöngumáti að hámarki samtals 90.000 kr. miðað við starf allt árið eða 7.500 kr. á mánuði og að uppfylltum eftirtöldum skilyrðum:

- Undirritaður sé formlegur samningur milli launagreiðanda og launþega um nýtingu á almenningssamgöngum eða vistvænum ferðamáta vegna ferða launþegans til og frá vinnu sinnar og/eða vegna ferða í þágu launagreiðanda.
- Með vistvænum samgöngumáta er átt við að nýttur sé annar ferðamáti en með vélknúnum ökutækjum samkvæmt skilgreiningu umferðarlaga, t.d. reiðhjól eða ganga.
- Séu framangreind skilyrði ekki uppfyllt er alltaf um að ræða skattskyld hlunnindi án frádráttar ef greiðsla er vegna ferða launþega til og frá vinnu.

20.7 Heilsurækt

Ekki skal telja til tekna starfsmanns greiðslu frá launagreiðanda, eða eftir atvikum stéttarfélagi sem ætlað er að standa straum af kostnaði við íþróttaiðkun og aðra heilsurækt að því marki sem slík greiðsla fer ekki yfir 55.000 kr. á ári.

21 Dagpeningar¹⁷

Leyfilegur frádráttur frá greiddum dagpeningum á árinu 2016 er að hámarki sama fjárhæð og nemur ákvörðun ferðakostnaðarnefndar ríkisins á hverjum tíma um greiðslu dagpeninga.

17. Ítarlegri upplýsingar er að finna á vefsíðu ríkisskattstjóra, rsk.is

21.1 Almennir dagpeningar erlendis á sólarhring

	gisting+annað	
Moskva, New York borg, Singapur, Tókýó, Washington DC	333 SDR	208+125
Dublin, Ístanbul, Japan (nema Tókýó), London, Lúxemborg, Mexíkóborg og Seúl	283 SDR	177+106
Amsterdam, Aþena, Bandaríkin (nema New York borg og Washington DC), Barselóna, Brussel, Genf, Helsinki, Hong Kong, Kanada, Kaupmannahöfn, Madrid, Osló, París, Róm, Stokkhólmur og Vín	250 SDR	156+94
Annars staðar	222 SDR	139+83

21.2 Dagpeningar vegna þjálfunar, náms eða eftirlitsstarfa erlendis á sólarhring

	gisting+annað	
Moskva, New York borg, Singapur, Tókýó, Washington DC	213 SDR	133+80
Dublin, Ístanbul, Japan (nema Tókýó), London, Lúxemborg, Mexíkóborg og Seúl	180 SDR	113+67
Amsterdam, Aþena, Bandaríkin (nema New York borg og Washington DC), Barselóna, Brussel, Genf, Helsinki, Hong Kong, Kanada, Kaupmannahöfn, Madrid, Osló, París, Róm, Stokkhólmur og Vín	160 SDR	100+60
Annars staðar	143 SDR	89+54

21.3 Almennir dagpeningar innanlands

2015	jan-maí	jún-okt	nóv- ¹⁸
Gisting og fæði í einn sólarhring	24.900 kr.	33.100 kr.	26.000 kr.
Gisting einn sólarhring	14.100 kr.	22.200 kr.	14.800 kr.
Fæði hvern heilan dag ¹⁹	10.800 kr.	10.900 kr.	11.200 kr.
Fæði hvern hálfan dag ²⁰	5.400 kr.	5.450 kr.	5.600 kr.

22 Ökutækjastyrkur

Frá ökutækjastyrk, sem launþegi hefur fært til tekna, heimilast til frádráttar tiltekinn kostnaður á hvern ekinn kílómetra í þágu launagreiðanda. Skilyrði fyrir frádrættinum er að fyrir liggi skriflegur afnotasamningur þar sem aksturserindum er skilmerkilega lýst og að færð hafi verið akstursdagbók eða akstursskýrsla.

18. Getur breyst á árinu 2016.

19. Minnst 10 tíma ferðalag.

20. Minnst 6 tíma ferðalag.

Til frádráttar heimilast fjárhæð sem tekur mið af heildarakstri í þágu launagreiðanda. Frádráttur er ákvarðaður miðað við heildarakstur í þágu launagreiðanda og þá fjárhæð sem gildir á því akstursbili²¹.

Eftirfarandi fjárhæðir heimilast til frádráttar á móti greiðslum frá launagreiðanda vegna aksturs í hans þágu miðað við hvern ekinn kílómetra:

Akstur í þágu launagreiðanda	Frádráttur á km. ²²	Akstur í þágu launagreiðanda	Frádráttur á km. ²²
0 – 1.000	110 kr.	8.001 – 9.000	84 kr.
1.001 – 2.000	108 kr.	9.001 – 10.000	82 kr.
2.001 – 3.000	106 kr.	10.001 – 11.000	78 kr.
3.001 – 4.000	93 kr.	11.001 – 12.000	76 kr.
4.001 – 5.000	91 kr.	12.001 – 13.000	74 kr.
5.001 – 6.000	89 kr.	13.001 – 14.000	72 kr.
6.001 – 7.000	87 kr.	14.001 – 15.000	70 kr.
7.001 – 8.000	86 kr.	15.001 og meira	65 kr.

Akstur launamanns á milli heimili hans og venjulegs vinnustaðar telst ekki í þágu launagreiðanda. Aki launamaður hins vegar beint frá heimili sínu til annars vinnustaðar en hins venjulega að beiðni launagreiðanda getur verið heimilt að færa frádrátt á móti greiðslum fyrir slík afnot ökutækis, enda séu þau afnot af ökutæki launamanns beinlínis tengd starfi hans en ekki fólgin í því einu að komast á vinnustað.

23 Fjármagnstekjuskattur

Fjármagnstekjur manna utan rekstrar skattleggjast um 20%. Frítekjumark manna vegna vaxtatekna er 125.000 kr. Frítekjumark vegna leigutekna manna af íbúðarhúsnæði til búsetu leigjanda er 50% af leigutekjum²³.

Til skattstofns teljast m.a. vextir, verðbætur og afföll, gengishagnaður, söluhagnaður af eignum og leigutekjur. Skatturinn er lagður á heildarvaxtatekjur, án frádráttar vaxtagjalda. Með sama hætti leggst hann á heildarleigutekjur án nokkurs frádráttar. Heimilt er að draga frá leigutekjum af íbúðarhúsnæði gjöld vegna

21. Frádráttur verður aldrei lægri fjárhæð en orðið hefði ef akstur hefði numið hámarksakstri samkvæmt akstursbilinu fyrir neðan.
22. Hafi maður fengið greitt sérstakt gjald vegna aksturs á vegum þar sem ekki er bundið slitlag eða torfærugjald vegna aksturs á vegslóðum sem ekki eru færir folksbilum er heimilt að óska eftir að frádráttur verði 15% hærri í fyrrnefnda tilvikinu og 45% hærri í síðarnefnda tilvikinu vegna þess aksturs, þó aldrei hærri fjárhæð en greidd var fyrir hvern ekinn kílómetra.
23. Útleiga manns á íbúðarhúsnæði telst til atvinnurekstrar eða sjálfstæðrar starfsemi ef heildarfyrmingargrunnur slíks húsnæðis í eigu hans í árslok nemur 29.324.700 kr. eða meira ef um einstakling er að ræða en 58.649.400 kr. ef hjón eiga í hlut.

leigu á íbúðarhúsnæði til eigin nota. Gengishækkun hlutdeildarskírteina telst til vaxtatekna við innlaun eða sölu. Gengislækkun hlutdeildarskírteina dregst ekki frá tekjum.

Til skattstofns telst einnig arður af hlutabréfum og stofnsjóðum.

24 Söluhagnaður hlutabréfa

Söluhagnaður hlutabréfa í eigu einstaklinga er skattskyldur á söluári en hann er mismunur á söluverði og kaupverði.

Kaupverð í hendi seljanda telst vera:

- Bréf keypt fyrir árslok 1996: Framreiknað kaupverð til ársloka 1996 eða jöfnunarverðmæti í árslok 1996.
- Bréf keypt 1. janúar 1997 eða síðar: Kaupverð.

Hagnaður einstaklinga af sölu hlutabréfa er skattlagður sem fjármagnstekjur. Hagnaður einstaklinga af sölu hlutabréfa í tilteknum félögum, sem keypt voru á árunum 1990 til 1996, er undanþeginn tekjuskatti upp að vissu marki. Hámark skattfrjáls söluhagnaðar vegna þessa er 367.625 kr. hjá einstaklingi en 735.250 kr. hjá hjónum eða samsköttuðu sambýlisfólki.

Tap af sölu hlutabréfa er ekki heimilt að draga frá öðrum tekjum en hafi einstaklingur skattskyldan hagnað af sölu slíkra eigna á sama ári er heimilt að draga tapið frá þeim hagnaði.

Hafi maður keypt hlutabréf samkvæmt kauprétti vegna starfa þá telst til skattskyldra launatekna mismunur á kaupverði samkvæmt kaupréttarsamningi og gangverði bréfanna þegar kaupréttur er nýttur. Launagreiðanda er skylt að halda eftir staðgreiðslu af framangreindum tekjum. Séu skilyrði 10. gr. laga um tekjuskatt uppfyllt skal mismunurinn skattlagður sem fjármagnstekjur þegar hlutabréfin eru seld.

25 Söluhagnaður íbúðarhúsnæðis

Hagnaður af sölu íbúðarhúsnæðis sem maður hefur átt skemur en tvö ár er skattskyldur á söluári og skattleggst sem fjármagnstekjur. Sölutap vegna íbúðarhúsnæðis er ekki heimilt að draga frá öðrum tekjum en hafi einstaklingur skattskyldan hagnað af sölu sambærilegra eigna á sama ári er heimilt að draga tapið frá þeim hagnaði.

Hagnaður manns af sölu íbúðarhúsnæðis til eigin nota er skattfrjálss hafi hann átt hina seldu eign í full tvö ár eða lengur.

Hagnaður manns af sölu íbúðarhúsnæðis er skattfrjáls hafi hann átt hina seldu eign í full tvö ár eða lengur og ef heildarrúmmál íbúðarhúsnæðis í eigu seljanda á söludegi er ekki meira en 600m³ hjá einstaklingi eða 1.200m³ hjá hjónum.

Hafi maður átt íbúðarhúsnæði skemur en tvö ár er hægt að fara fram á frestun söluhagnaðar um tvenn áramót frá söludegi. Kaupi maður annað íbúðarhúsnæði eða hefji byggingu íbúðarhúsnæðis í stað þess selda innan þess tíma færist söluhagnaðurinn til lækkunar stofnverði hinnar nýju eignar. Heimilt er að endurfjárfesta í íbúðarhúsnæði á Íslandi eða öðru ríki innan EES, EFTA eða í Færeyjum.

26 Söluhagnaður frístundahúsnæðis

Hagnaður af sölu húsnæðis sem ekki telst til íbúðarhúsnæðis, s.s. sumarhúsa og hesthúsa er skattskyldur á söluári og skattleggst sem fjármagnstekjur. Ekki skiptir máli hversu lengi skattaðili hefur átt hina seldu eign.

Mönnum utan atvinnurekstrar er heimilt að telja helming söluverðs til skattskyldra tekna í stað söluhagnaðar.

27 Vaxtabætur 2016

Vaxtagjöld til útreiknings vaxtabóta miðast að hámarki við 7% af skuldum, sem stofnað hefur verið til vegna öflunar íbúðarhúsnæðis til eigin nota, eins og þær voru í árslok 2015 eða við sölu á árinu.

Vaxtagjöld eru þó að hámarki:

Einstaklingur	800.000 kr.
Einstætt foreldri	1.000.000 kr.
Hjón og sambýlisfólk	1.200.000 kr.

Vaxtabætur ákvarðast sem vaxtagjöld samkvæmt framansögðu að fráðregnum 8,5% af tekjum²⁴.

Pannig ákvarðaðar vaxtabætur skerðast ef eignir að fráðregnum skuldum eru hærri en:

Hjá einstaklingi / einstæðu foreldri	4.000.000 kr.
Hjá hjónum og sambýlisfólki	6.500.000 kr.

Réttur til vaxtabóta fellur niður um leið og nettó eign verður:

Hjá einstaklingi / einstæðu foreldri	6.400.000 kr.
Hjá hjónum og sambýlisfólki	10.400.000 kr.

24. Með tekjum er átt við samanlagðar tekjur, þar með taldar fjármagnstekjur og óskattlögð laun frá alþjóðastofnunum.

Reiknaðar vaxtabætur geta að hámarki orðið:

Einstaklingur	400.000 kr.
Einstætt foreldri	500.000 kr.
Hjón og sambýlisfólk	600.000 kr.

Gjaldfallin vaxtagjöld sem greidd voru á árinu teljast stofn til vaxtabóta. Vaxtabætur skiptast jafnt á milli hjóna/sambúðarfólks. Vaxtabætur sem eru lægri en 5.000 kr. á mann falla niður.

27.1 Fyrirframgreiðsla vaxtabóta

Heimilt er að greiða ársfjórðungslega fyrirfram áætlaðar vaxtabætur til þeirra sem festa kaup á íbúðarhúsnæði til eigin nota. Sá sem rétt kann að eiga til fyrirframgreiðslu vaxtabóta á því ári sem hann aflar sér íbúðarhúsnæðis skal sækja um fyrirframgreiðsluna til ríkisskattstjóra og leggja fram tilskyldar upplýsingar. Við álagningu opinberra gjalda að tekjuári liðnu skal fara fram endanleg ákvörðun á vaxtabótum vegna tekjuársins.

28 Barnabætur 2016

Tekjutengdar barnabætur með börnum yngri en átján ára (fædd 1998 eða síðar):

Óskertar barnabætur hjóna/sambúðarfólks:

Með fyrsta barni	199.839 kr.
Með hverju barni umfram eitt	237.949 kr.

Óskertar barnabætur einstæðra foreldra:

Með fyrsta barni	332.950 kr.
Með hverju barni umfram eitt	341.541 kr.

Ef tekjur²³ fara yfir eftirfarandi mörk skerðast barnabætur:

Hjón/sambýlisfólk	4.800.000 kr.
Einstætt foreldri	2.400.000 kr.

Barnabætur skerðast um 4% með einu barni, um 6% með tveimur börnum og um 8% með þremur eða fleiri börnum.

Auk þess skal greiða tekjutengdar barnabætur með öllum börnum yngri en 7 ára á tekjuárinu. Skulu þær nema 119.300 kr. og skal skerðingarhlutfall þeirra vera 4% með hverju barni.

Fyrirframgreiðsla barnabóta nemur 50% af áætluðum barnabótum og fer fram 1. febrúar og 1. maí 2016.

29 Heimild til lækkunar á tekjuskattsstofni og aðrar ívilnanir

Í 65. gr. tekjuskattslaga er að finna heimild til lækkunar á tekjuskattsstofni (útsvarsstofni lækkar um sömu fjárhæð). Lækkun á tekjuskatts- og útsvarsstofni er heimil þegar gjaldþol einstaklinga hefur skerst verulega vegna: a) andláts, t.d. maka, b) veikinda, slysa, ellihrörleika, c) veikinda barns, d) fatlaðs barns, e) framfærslu vandamanna, f) eignatjóns, g) tapaðra krafna.

Þá er hægt að sækja um ívilnun skv. þessari grein hafi framteljandi á framfæri ungmenni 16 ára og eldri sem eru við nám eða hafa af öðrum ástæðum það lágar tekjur að þær duga ekki til framfærslu. Mesta lækkun á tekjuskattsstofni framfæranda við álagningu 2016 er 355.000 kr., miðað við að ungmenni hafi engar tekjur haft. Frá þessari fjárhæð dregst 1/3 af tekjum ungmennis þannig að þegar tekjur þess eru orðnar 1.065.000 kr. fellur réttur til ívilnunar niður.

Frá ættleiðingarstyrk heimilast frádráttur vegna útgjalda, að hámarki sömu fjárhæðar og fenginn styrkur.

Styrkir sem foreldrar eða forráðamenn barns fá frá sveitarfélagi til að annast barn heima, frá lokum fæðingarorlofs fram til þess að það hefur leikskólavistun eða grunnskólanám, teljast ekki til tekna hjá móttakanda.

30 Erfðafjárskattur

Af öllum fjárverðmætum er við skipti á dánarbúi manns ganga til erfingja hans skal greiða 10% erfðafjárskatt í ríkissjóð. Það sama gildir um gjafaarf, dánargjöf, fyrirframgreiddan arf og skilyrtar gjafir.

Engan erfðafjárskatt skal greiða af fyrstu 1.500.000 kr. nema um fyrirframgreiðslu arfs sé að ræða. Við mat á eignum er almennt miðað við markaðsvirði viðkomandi eigna.

Skuldir arfleifanda, þ.m.t. væntanleg opinber gjöld, skulu koma til frádráttar áður en erfðafjárskattur er reiknaður, svo og útfararkostnaður arfleifanda og kostnaður sem nauðsynlegur reynist til að skipta búinu og ákvarða skattstofna.

Séu verðbréf skráð á skipulegum verðbréfamarkaði skal telja þau til eignar á kaupgengi eins og það er skráð við síðustu lokun markaðar fyrir andlát arfleifanda. Ef hlutabréf í félagi eru ekki

skráð á skipulegum verðbréfamarkaði skal miða við gangverð þeirra í viðskiptum, annars bókfært verð eigin fjár samkvæmt síðasta endurskoðaða ársreikningi eða árshlutareikningi viðkomandi félags að viðbættum áunnum óefnislegum verðmætum.

Fasteignir (þ.m.t. leigulóðarréttindi) skulu taldar til eignar á fasteignamatsverði eins og það er skráð hjá Fasteignamati ríkisins á dánardegi arfleifanda. Sé almennt markaðsverðmæti fasteignar talið lægra er erfingjum heimilt að óska eftir mati skv. lögum um skipti á dánarbúum o.fl. Þegar verðmæti annað en fasteign hefur verið selt nauðungarsölu skal miða við uppboðsandvirði þess.

Búpeningur skal talinn á því verði sem lagt er til grundvallar við síðustu álagningu opinberra gjalda fyrir dánardag arfleifanda.

31 Tekjuskattur dánarbúa og protabúa

Dánarbú og protabú eru lögaðilar og gilda almennar reglur um tekjuskatt lögaðila um skattlagningu þeirra. Þó skal fara með söluhagnað dánarbúa af íbúðarhúsnæði með sama hætti og slíkan hagnað manns. Tekjuskattur dánarbúa og protabúa er 36% en 20% af fengnum arði.

32 Yfirlit um útsvar

	2016	2015
Vegið meðaltal útsvars í staðgreiðslu	14,45%	14,44%
Sveitarfélag		
Akraneskaupstaður	14,52%	14,52%
Akureyrarkaupstaður	14,52%	14,52%
Borgarbyggð	14,52%	14,52%
Dalvíkurbyggð	14,52%	14,52%
Fjallabyggð	14,48%	14,48%
Fjarðabyggð	14,52%	14,52%
Fljótisdalshérað	14,52%	14,52%
Garðabær	13,70%	13,70%
Grindavíkurbær	13,99%	13,99%
Hafnarfjarðarkaupstaður	14,52%	14,52%
Húnaþing vestra	14,52%	14,52%
Hveragerðisbær	14,52%	14,52%
Ísafjarðarbær	14,52%	14,52%
Kópavogsbær	14,48%	14,48%
Mosfellsbær	14,52%	14,52%
Norðurping	14,52%	14,52%

Sveitarfélag	2016	2015
Rangárþing eystra	14,52%	14,52%
Rangárþing ytra	14,52%	14,52%
Reykjanesbær	15,05%	15,05%
Reykjavíkurborg	14,52%	14,52%
Sandgerðisbær	14,52%	14,52%
Seltjarnarneskaupstaður	13,70%	13,70%
Snæfellsbær	14,52%	14,52%
Stykkishólmsbær	14,37%	14,37%
Sveitarfélagið Árborg	14,52%	14,52%
Sveitarfélagið Hornafjörður	14,52%	14,52%
Sveitarfélagið Skagafjörður	14,52%	14,52%
Sveitarfélagið Ölfus	14,52%	14,52%
Vestmannaeyjabær	14,36%	13,98%

03 Aðrar upplýsingar

33 Tvísköttunarsamningar

Tvísköttunarsamningar veita ívilnun frá gildandi skattalöggjöf. Ísland og viðkomandi samningsríki hafa skuldbundið sig með gagnkvæmum samningi til að víkja frá almennum skattareglum í því skyni að komast hjá tvísköttun tekna.

Tvísköttunarsamningar sem Ísland hefur gert við önnur ríki takmarka m.a. heimildir Íslands til að skattleggja arð²⁵, þóknanir og vexti erlendra aðila. Eftirfarandi tafla sýnir skattlagningarheimildir Íslands samkvæmt samningunum²⁶.

Land	Arður Einstaklingur/Félag	Vextir	Þóknanir
Bandaríkin	15%/5% ²⁷	0%	0%/5% ²⁸
Barbados.....	15%/5% ²⁷	10%	5%
Belgía.....	15%/5% ²⁷	10%	0%
Bretland	15%/5% ²⁷	0%	0%/5% ²⁸
Danmörk ²⁹	15%/0% ²⁷	0%	0%
Eistland	15%/5% ³⁰	10%	5% ³¹ /10%
Finnland ²⁹	15%/0% ²⁷	0%	0%
Frakkland	15%/5% ²⁷	0%	0%
Færeyjar ²⁹	15%/0% ²⁷	0%	0%
Georgía	10%/5% ³⁰	5%	5%
Grikkland.....	15%/5% ²⁷	8%	10%
Grænland	15%/5% ³⁰	0%	15%
Holland.....	15%/0% ²⁷	0%	0%
Indland	10%/10%	10%	10% ³²
Írland.....	15%/5% ³⁰	0%	0% ³⁴ /10%
Ítalía	15%/5% ^{27,33}	0%	5%
Kanada	15%/5%	10%	0% ³⁴ /10%
Kína.....	10%/5% ³⁰	10%	10%
Króatía.....	10%/5% ²⁷	10%	10%
Kýpur	10%/5% ²⁷	0%	5%
Lettland.....	15%/5% ³⁰	10%	5% ³² /10%
Litháen	15%/5% ³⁰	10%	5% ³² /10%
Lúxemborg	15%/5% ³⁰	0%	0%
Malta.....	15%/5% ²⁷	0%	5%
Mexíkó.....	15%/5% ³⁰	10%	10%
Noregur ²⁹	15%/0% ²⁷	0%	0%
Portúgal	15%/10% ³⁰	10%	10%
Pólland	15%/5% ³⁰	10%	10%

25. Í flestum tvísköttunarsamningum er tekið fram að reglan gildi ekki um sameignarfélög (e. partnerships).

26. Ákveðin skilyrði gilda um skatthlutföllin sem ekki verða talin upp hér.

Land	Arður Einstaklingur/Félag	Vextir	Póknanir
Rúmenía	10%/5% ³⁰	3%	5%
Rússland	15%/5% ³⁰	0%	0%
Slóvakía.....	10%/5% ³⁰	0%	10%
Slóvenía	15%/5% ³⁰	5%	5%
Spánn.....	15%/5% ³⁰	5%	5%
Suður Kórea	15%/5% ³⁰	10%	10%
Sviss	15%/0% ^{27,33}	0%	0%/5% ²⁸
Svíþjóð ²⁹	15%/0% ²⁷	0%	0%
Tékkland	15%/5% ³⁰	0%	10%
Ungverjaland.....	10%/5% ³⁰	0%	10%
Úkraína.....	15%/5% ³⁰	10%	10%
Víetnam	15%/10% ³⁰	10%	10%
Pýskaland.....	15%/5% ³⁵	0%	0%

Það liggja fyrir árituð samningsdrög við Albaníu, Austurríki, Búlgaríu og Katar sem vænta má að taki gildi á komandi árum auk þess sem ritað hefur verið undir samningsdrög við Pýskaland vegna endurskoðunar á tvísköttunarsamningi. Samningaviðræður hafa verið við Chile um gerð tvísköttunarsamnings.

Upplýsingaskiptasamningar og samningar tengdir þeim hafa tekið gildi við Andorra, Anquilla, Antígva og Barbúda, Arúba, Bahamaeyjar, Barein, Bermúda, Belís, Botswana, Bresku Jómfrúareyjar, Brunei, Cayman eyjar, Cooks eyjar, Dóminíka, Gíbraltar, Grenada, Guernsey, Hollensku Antillur, Jersey, Liechtenstein, Líbería, Makaó, Míritíus, Marshall eyjar, Mónakó, Mön, Nieu, Panama, Samóa, San Marínó, Sankti Lúsía, Seychelles, Turks og Caicos eyjar og Úrugvæ. Slíkir samningar við Gvatemala, Hong Kong, Jamaíka, Kosta Ríka, Montserrat, Sankti Kitts og Nevis, Sankti Vinsent og Grenadíneyjar og Vanúatú hafa einnig verið undirritaðir en þeir hafa enn ekki tekið gildi.

27. Ef eignarhlutur hins erlenda félags er yfir 10%. Ef eignarhlutur er undir 10% gildir hlutfallið fyrir einstaklinga.

28. Heimilt er að skattleggja póknanir ef þær eru endurgjald fyrir afnot eða rétt til afnota af vörumerki og hvers konar upplýsingum um reynslu á sviði iðnaðar, viðskipta eða vísinda sem eru látin í té í tengslum við leigu eða sérleyfissamning sem tekur til réttar til þess að nota vörumerki eða kvikmynd eða verk á filmu eða myndbandi eða sem följföldu eru með öðrum hætti til notkunar í tengslum við sjónvarp.

29. Norðurlandasamningurinn.

30. Ef eignarhlutur hins erlenda félags er yfir 25%. Ef eignarhlutur er undir 25% gildir hlutfallið fyrir einstaklinga.

31. 5% eiga við um póknanir greiddar fyrir afnot af iðnaðar, viðskipta eða vísindabúnaði.

32. Á við um póknanir og gjöld vegna tækniþjónustu.

33. Skilyrði er gert að eignaraðild hafi varað í a.m.k. 12 mánuði.

34. 0% á við um tiltekinn höfundarrétt og afnotarétt.

35. Ef eignarhlutur hins erlenda félags er yfir 25%. Ef eignarhlutur er undir 25% gildir hlutfallið fyrir einstaklinga. Samningurinn við Pýskaland hefur verið uppfærður og mun krafa um lágmarkseignarhlut lækka í 10%. Sú breyting hefur ekki tekið gildi.

34 Erlendar tekjur

34.1 Launatekjur erlendis

Hafi framteljandi aflað launatekna erlendis, á sama tíma og hann var heimilisfastur hér á landi, ber honum að gera grein fyrir þeim tekjum í lið 2.8 „Tekjur erlendis“ á skattframtali. Hér er átt við hvers konar launatekjur, starfstengdar greiðslur og hlunnindi.

Tilgreina skal í hvaða landi teknanna er aflað og fjárhæð þeirra í erlendri mynt. Fjárhæðina skal umreikna í íslenskar krónur á meðalkaupgengi þess tíma þegar teknanna var aflað. Jafnframt skal gera grein fyrir sköttum greiddum erlendis af tekjunum.

Tekna sem aflað er í ríki sem Ísland hefur gert tvísköttunarsamning við eru hafðar til hliðsjónar við skattlagningu annarra tekna og hafa þannig áhrif á álagningu tekjuskatts og útsvars. Þessar tekjur reiknast með í skerðingarstofnum við útreikning barnabóta og vaxtabóta.

Á grundvelli tvísköttunarsamnings reiknast íslenskur tekjuskattur og útsvar á heildartekjur að teknu tilliti til persónuafsláttar. Við ákvörðun um lækkun á grundvelli tvísköttunarsamnings skal miða lækkunina við hlutfall tekna af heildartekjum (hlutfallsaðferðin) eða fjárhæð greiddra skatta erlendis (frádráttaraðferðin). Lækkun á innlendum tekjuskatti er þó aldrei hærri en reiknaður íslenskur skattur af erlendu tekjunum.

Hafi tekna verið aflað í ríki sem Ísland hefur ekki gert tvísköttunarsamning við eru tekjurnar skattlagðar með sama hætti og tekjur sem aflað er hér á landi. Ríkisskattstjóri hefur heimild til að lækka álagðan tekjuskatt vegna skattgreiðslnanna erlendis en framteljandi verður þá að láta fylgja með framtali staðfestingu á greiðslu þeirra.

34.2 Vaxtatekjur erlendis

Hvers konar vaxtatekjur skal telja fram en þær eru skattskyldar hér á landi óháð því hvar þeirra er aflað. Vaxtatekjur skal umreikna í íslenskar krónur miðað við kaupgengi eins og það var þegar þær voru lausar til ráðstöfunar.

34.3 Arður erlendis

Arður af erlendum hlutabréfum er framtalsskyldur hér á landi. Hafi verið greiddir skattar erlendis af arðinum skal gera grein fyrir þeim skattgreiðslum í athugasemdadálki á fyrstu síðu

framtalsins. Umreikna skal arðinn og skattgreiðslurnar í íslenskar krónur miðað við kaupgengi eins og það var þegar arðurinn var greiddur. Jafnframt skal láta fylgja með framtali staðfestingu um greidda skatta erlendis.

34.4 Aðrar tekjur erlendis

Hafi annarra tekna verið aflað erlendis en þeirra sem fjallað hefur verið um hér að framan, skal gera grein fyrir þeim og sköttum sem af þeim hafa verið greiddir í athugasemdadálki á fyrstu síðu framtals. Á þetta við um söluhagnað, leigutekjur, hvers konar skattskylda vinninga o.fl. Tekjur og skattgreiðslur skal umreikna í íslenskar krónur miðað við meðalgengi þess tímabils þegar teknanna var aflað. Jafnframt skal láta fylgja með framtali staðfestingu um greidda skatta erlendis.

35 Aðferðir til að komast hjá tvísköttun

Í tvísköttunarsamningum sem Ísland hefur gert er kveðið á um tvær aðferðir til að aflétta tvísköttun, þ.e. undanþáguaðferðin og frádráttaraðferðin.

Undanþáguaðferðin er með þeim hætti að reiknaður er skattur af heildartekjum innlendum sem erlendum. Álagður skattur nemur sama hlutfalli af þeim reiknaða skatti og íslensku tekjurnar eru af heildartekjunum.

Frádráttaraðferðin er með þeim hætti að skattur er lagður á heildartekjur. Frá álögdum skatti er heimilt að draga frá greiddan skatt í hinu erlenda ríki að því marki sem skattlagning þeirra tekna nemur hér á landi. Það þýðir að ef skatthlutfall í hinu erlenda ríki er hærra greiðist ekki skattur af þeim tekjum hér á landi. Sé greiddur skattur erlendis hins vegar lægri er lækun íslenska tekjuskattsins miðuð við þá fjárhæð. Frádráttur getur aldrei numið hærri fjárhæð en sem nemur reiknuðum skatti á Íslandi vegna hinna erlendu tekna.

Ef ekki er fyrir hendi tvísköttunarsamningur er ríkisskattstjóra heimilt að lækka tekjuskatt hér á landi með hliðsjón af skattgreiðslum erlendis.

36 Upplýsingar um erlend skattyfirvöld

Bandaríkin	IRS	www.irs.gov
Bretland	HMRC	www.hmrc.gov.uk
Danmörk	SKAT	www.skat.dk
Finnland	VERO	www.vero.fi
Frakkland	Impôts et taxes	www.impots.gouv.fr
Færeyjar	TAKS	www.taks.fo
Holland	Belastingdienst	www.belastingdienst.nl
Írland	The Irish Revenue	www.revenue.ie
Noregur	Skatteetaten	www.skatteetaten.no
Sviss	ESTV	www.estv.admin.ch
Svíþjóð	Skatteverket	www.skatteverket.se
Þýskaland	BZSt	www.bzst.bund.de

37 Stimpilgjöld

Greiða skal stimpilgjald af skjölum er varða eignaryfirfærslu fasteigna á Íslandi og skipa³⁶ yfir 5 brúttótonnum sem skrásett eru hér á landi, svo sem afsólum, kaupsamningum, gjafagerningum og kaupmálum.

Gjaldhlutfall:

Af gjaldskyldum skjölum skal greiða:

- 0,8% stimpilgjald ef rétthafi er einstaklingur.
- 1,6% stimpilgjald ef rétthafi er lögaðili.

Undantekning er ef fasteign eða skip er selt veðhafa við nauðungarsölu en þá greiðir veðhafi hálf stimpilgjald af verðmæti eignarinnar hvort sem hann er einstaklingur eða lögaðili.

Þegar um er að ræða fyrstu kaup einstaklings á íbúðarhúsnæði greiðist hálf stimpilgjald af gjaldskyldu skjali.

Ekki ber að greiða stimpilgjald þegar nafnbreyting verður á eiganda fasteignar eða skipa yfir 5 brúttótonnum í opinberum skrá, svo sem í þinglýsingabókum, í kjölfar félagsréttarlegs samruna eða skiptingar.

36. Stimpilgjald af gjaldskyldu skjali sem kveður á um eignaryfirfærslu skipa yfir 5 brúttótonnum ákvarðast eftir því verði er fram kemur í kaupsamningi eða öðru skjali um eignaryfirfærslu, þó aldrei lægri fjárhæð en nemur áhvilandi veðskuldum.

38 Þinglýsingar- og skráningargjöld

Þinglýsing skjala	2.000 kr.
Skráningargjald kaupmála, skv. lögum nr. 88/1991	6.600 kr.
Þinglýsingarvottorð	1.500 kr.

39 Opinbert viðmiðunargengi

	Kaup 31.12.15	Sala 31.12.15	Kaup 31.12.14	Sala 31.12.14	Breyting
USD	129,28	129,9	126,6	127,2	2,12%
GBP	191,59	192,53	197,18	198,14	-2,83%
CAD	93,00	93,54	109,27	109,91	-14,89%
DKK	18,884	18,994	20,661	20,781	-8,60%
NOK	14,704	14,79	17,092	17,192	-13,97%
SEK	15,35	15,44	16,395	16,491	-6,37%
CHF	130,14	130,86	127,93	128,65	1,73%
JPY	1,0733	1,0795	1,059	1,0652	1,35%
XDR (SDR) .	179,12	180,18	183,25	184,35	-2,25%
EUR	140,93	141,71	153,84	154,7	-8,39%

40 Meðalgengi Seðlabanka Íslands 2015

	Kaup	Sala	Mið
USD	131,53	132,16	131,85
GBP	201,09	202,06	201,58
CAD	102,95	103,56	103,25
DKK	19,558	19,672	19,615
NOK	16,318	16,415	16,367
SEK	15,596	15,688	15,642
CHF	136,7	137,46	137,08
JPY	1,0861	1,0924	1,0893
XDR (SDR) .	183,91	185,00	184,46
EUR	145,89	146,70	146,30

41 Vísitölur³⁷

	Jan.'16	Jan.'15	Breyting
Byggingarvísitala	128,2	120,9	6,04%
Vísitala eldri fjárskuldbindinga ...	8.479	8.313	2,00%
Vísitala neysluverðs til verðtr. ...	429,4	421,0	2,00%

37. Heimild: Hagstofa Íslands

41.1 Yfirlit um vísitölu neysluverðs til verðtryggingar

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maí	Jún.
2014	416,7	418,9	415,9	418,7	419,7	421,0
2015	421,0	422,3	419,3	422,1	426,4	427,0
	Júl.	Ágú.	Sep.	Okt.	Nóv.	Des.
2014	421,3	422,8	422,1	423,1	422,6	423,2
2015	428,2	429,3	430,0	432,3	430,6	430,9

41.2 Ársmeðaltal vísitölu neysluverðs

	Ársmeðaltal	Ársbreyting
2014	421,1	+2,0%
2015	428,0	+1,6%

42 Verðbreytingarstuðull

Með lögum nr. 133/2001 var verðbreytingarfærsla í skattalögum felld niður.

Verðbreytingarstuðlar skattalaga til notkunar við útreikning á söluhagnaði eigna á árinu 2015:

Kaupár	Stuðull	Kaupár	Stuðull	Kaupár	Stuðull
2001-15	1,0	1984	5,1291	1967	816,6809
2000	1,0861	1983	6,4998	1966	852,4393
1999	1,1315	1982	11,1580	1965	1002,2263
1998	1,1949	1981	17,1593	1964	1143,4985
1997	1,2101	1980	26,3379	1963	1319,0803
1996	1,2347	1979	40,7990	1962	1398,6803
1995	1,3096	1978	59,3680	1961	1573,4840
1994	1,3518	1977	87,9550	1960	1734,2706
1993	1,3764	1976	112,7102	1959	1834,4517
1992	1,4193	1975	141,3697	1958	1997,6254
1991	1,4362	1974	210,2847	1957	2163,2926
1990	1,5247	1973	309,1067	1956	2433,7056
1989	1,8167	1972	383,8643	1955	2562,6323
1988	2,2209	1971	456,1771	1954	2767,1168
1987	2,6315	1970	523,3820	1953	2913,2333
1986	3,1039	1969	613,2879	1952	2974,7935
1985	3,9858	1968	754,6361	1951	3354,5704

43 Helstu skiladagar gagna og framtala

Skiladagur á launamiðum, verktakamiðum, bifreiðahlunninda-miðum, hlutafjármiðum, skýrslu um viðskipti með hlutabréf, stofnsjóðsmiðum og greiðslumiðum vegna leigu og afnota vegna ársins 2015 er 20. janúar 2016. Sama frest hafa fjármálafyrirtæki til að skila skýrslum um hlutabréfaviðskipti, bankainnistæður og lán til einstaklinga.

Almennur frestur til að skila skattframtali einstaklinga og einstaklinga með atvinnurekstur er til og með 10. mars 2016 en hægt verður að sækja um framlengdan framtalsfrest. Þeir sem hafa atvinnu af framtalsgerð geta sótt um lengri framtalsfrest.

Framtalsfrestur lögaðila er til og með 31. maí 2016. Þeir sem atvinnu hafa af framtalsgerð geta sótt um lengri framtalsfrest.

44 Algeng félagaform

44.1 Hlutfélög

Um hlutfélög gilda lög nr. 2/1995. Eitt helsta einkenni hlutafélaga er að félagsmenn bera ekki persónulega ábyrgð á skuldbindingum félagsins. Félagið sem slíkt er lögaðili sem standa þarf undir eigin skuldbindingum og er það sjálfstæður skattaðili.

Lágmarkshlutfé í hlutfélögum er 4.000.000 kr.

Í stjórn hlutafélags skulu eiga sæti fæst þrír menn. Stjórn skal ráða framkvæmdastjóra fyrir félagið.

Hluthafar í hlutfélagi þurfa að vera a.m.k. tveir.

44.2 Einkahlutafélög

Um einkahlutafélög gilda lög nr. 138/1994. Eitt helsta einkenni einkahlutafélaga er að félagsmenn bera ekki persónulega ábyrgð á skuldbindingum félagsins. Félagið sem slíkt er lögaðili sem standa þarf undir eigin skuldbindingum og er það sjálfstæður skattaðili.

Lágmarkshlutfé í einkahlutafélögum er 500.000 kr.

Í stjórn einkahlutafélags skulu eiga sæti a.m.k. þrír menn nema hluthafar séu færri en fjórir en þá nægir að einn eða tveir menn sitji í stjórn.

Sé stjórnarmaður einn skal kjósa einn varamann. Ekki er skylt að ráða framkvæmdastjóra í einkahlutafélagi. Verði ráðinn framkvæmdastjóri má hann ekki jafnframt vera formaður stjórnar félagsins.

44.3 Samlagsfélög

Helsta einkenni samlagsfélaga er að innan þeirra eru tvær tegundir félagsmanna sem greinast þannig að minnsta kosti einn aðili ber ótakmarkaða beina ábyrgð á öllum skuldbindingum félagsins annars vegar og hins vegar getur samlagsaðili ábyrgst skuldir félagsins í samræmi við stofnframlag sitt. Með þessu móti geta samlagsmenn takmarkað ábyrgð sína við ákveðna fjárhæð með svipuðum hætti og gerist í hlutafélögum.

Samlagsfélög geta bæði verið sjálfstæðir eða ósjálfstæðir skattaðilar. Sé félagið skráð ósjálfstæður skattaðili er hagnaður félagsins skattlagður hjá félagsmönnum.

44.4 Sameignarfélög

Um sameignarfélög gilda lög nr. 50/2007. Eigendur sameignarfélaga bera ótakmarkaða ábyrgð á skuldbindingum félagsins og byggja félögin á samningi tveggja eða fleiri félagsmanna. Mismunandi eignaraðild að sameignarfélagi takmarkar á engan hátt fulla ábyrgð hvers eiganda gagnvart þriðja aðila.

Sameignarfélög geta talist sjálfstæðir skattaðilar að þeim skilyrðum fullnægðum að félagið sé skráð í firmaskrá og þess óskað að félagið sé sjálfstæður skattaðili. Við skráningu skal afhenda félagssamning þar sem eignarhluta hvers og eins er getið, innborgaðs stofnfjár og hvernig slitum á félaginu skuli háttað. Hjón geta ekki myndað sameignarfélag sem er sjálfstæður skattaðili, hvorki ein sér né með ófjárráða börnum sínum.

45 Kennitölur

45.1 Nokkrar kennitölur hlutabréfa á verðbréfamarkaði

Innra virði
$\frac{\text{Eigið fé}}{\text{Hlutfé}}$

Seljanleiki
$\frac{\text{Velta hlutabréfa á markaði}}{\text{Markaðsverð}}$

V / I hlutfall (Q - hlutfall)
$\frac{\text{Markaðsverð hlutabréfa}}{\text{Bókfært eigið fé}}$

A / V hlutfall
$\frac{\text{Arður}}{\text{Markaðsverð}}$

V / H hlutfall
$\frac{\text{Markaðsverð hlutabréfa}}{\text{Hagnaður}}$

45.2 Nokkrar kennitölur úr ársreikningum

Veltufjárhlutfall
$\frac{\text{Veltufjármunir}}{\text{Skammtímaskuldir}}$

Arðsemi
$\frac{\text{Hagnaður eftir skatta}}{\text{Eigið fé}}$

Lausafjárhlutfall
$\frac{\text{Veltufjármunir - Birgðir}}{\text{Skammtímaskuldir}}$

Eignfjárhlutfall
$\frac{\text{Eigið fé}}{\text{Heildarfjármunir}}$

Kennitala tengd sjóðsstreymi
$\frac{\text{Handbært fé frá reglulegri starfsemi}}{\text{Heildarskuldir}}$

Reykjavík
Borgartúni 27

Akranes
Kirkjubraut 28

Akureyri
Glerárgötu 44

Blönduós
Húnabraut 4

Borgarnes
Bjarnarbraut 8

Dalvík
Ráðhúsi

Egilsstaðir
Fagradalsbraut 11

Hafnarfjörður
Reykjavíkurvegi 66

Hella
Þrúðvangi 18

Höfn í Hornafirði
Litlabrú 1

Reyðarfjörður
Austurvegi 20

Reykjanesbær
Krossmóa 4

Sauðárkrókur
Borgarmýri 1a

Selfoss
Austurvegi 4

Skagatrönd
Oddagötu 22

Stykkishólmur
Aðalgata 5

Vestmannaeyjar
Kirkjuvegi 23

Sími 545 6000

Breytingar á sköttum og öðrum opinberum gjöldum eru tíðar og skipta máli fyrir einstaklinga og fyrirtæki. Því er mikilvægt að fylgjast vel með, en á skattatidindi.is er hægt að nálgast nýjustu upplýsingar um skattamál á aðgengilegan hátt.

kpmg.is skattatidindi.is

Í bæklingi þessum koma fram almennar upplýsingar. Í honum er ekki lýst aðstæðum tiltekinna fyrirtækja eða einstaklinga. Enginn ætti að gripa til aðgerða á grundvelli þessara upplýsinga nema tengja þær aðstæðum sínum eða leita faglegrar aðstoðar um það tilvik sem um ræðir.

© 2016 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative, svissnesku samvinnufélagi. Nafn og kennimark KPMG eru vörumerki KPMG International Cooperative. Allur réttur áskilinn.